

ORSZÁGOS HIRLAP

Előfizetési árak:

Egész évre 14 frt, fél évre 7 frt, negyed évre 3 frt 50 kr.
Egy hónapra 1 frt 20 kr.

Egyes szám ára helyben 4 kr., vidéken 6 kr.

Főszerkesztő

MIKSZÁTH KÁLMÁN

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

VIII. kerület, József-körút 65. szám.

Megjelenik mindennap, hétfőn és ünnepnap után is.

II. év.

Budapest, 1898, szombat, szeptember 17-én.

256. szám.

Erzsébet ravatala.

Egy fekete királyi palota, mely előtt ezernyi sokaság libbent meg a gyászdraperiákat, fegyveres őrség; ahol nem pereg a dob és kisírt szemü udvari nép a vén előcsarnokban, fönny pedig arannyal fődött koporsójában a nagy halott. Ugy látszik e halotti gyertyák fényében, úgy látszik a kitett gyémántos koronák és alabárdok csillogásában, hogy ime nő a halál dicsősége... Oh igen, a sötét király megérkezett a császárok régi városába, a fekete éjféli vonaton. Ugy jött, mint a mesebeli gonosz, ki kénköves tűz és dörgés között jár: kezdetben, most hat napja, a jövetelet mutatta egy rémes villámlással, mely a genfi tó partjáról rémitett meg bennünket, rémitette meg az egész világot. Utána sötétebbre tölultak össze a föllegek, a zivatar dörgése is nyomban itt volt: — „most halotti ágyra tették... most a gyilkos ezeket mondja... most lezárták koporsóját... most már tisztelgő fegyverek, síró népek fogadják a hűséges földön“... A dörgés egyre közelebb rázta meg a földet és tegnap végre bevonult a palota fényes rokokó-tornyocskái alá a győzedelmes halál... Kegyetlenül

jött, számító, hosszadalmas utat tett az alvilági géniusz, hogy rettentő dárdáját a szívekben lassan, alaposan megforgassa.

Nem üzhetjük őt el könyeinkkel, a kegyetlent, a gonoszt, járom alá hajtotta fejünket e diadalmi bevonulás. És mi, akik innen nézünk át a hagyományos fejedelmi pihenőhelyre, akik nem téphetünk saját kezünkkel egy levélkét Erzsébet királyasszony száz meg száz koszorujából; minket a hódító halál taposása ép úgy letipor, mint amaz ezreket, kik dobogó szívvél álltak tegnap a hosszú utcáson, ahol a holt királynét hozták... De erről a mi nagy gyászunkról talán nem is sokat tud a világ: a koporsó fölött ott lebeg az ezüst kétfejű sas, nagy ezüst betűivel: „Elisabetha, Imperatrix Austriae“, Ausztria császárnéja. A hű, a gyászoló, a fájdalomtól roskadozó és összezavart udvari emberek, hogy felejtették el a másik nagy címet, azt a kiszervegettnék hallatára most ne keressük. Hiszen ha a könyvek mérlegelhetnek és nem a spanyol szertartások hivatalos betűi, akkor amarraváttal körül ugyanis ép aként ragyog, vagy talán még százszor fényesebben az a másik két szó: „Regina Hungariae.“

Ravatalon.

Megtörtént a szomorú viszontlátás. A király, aki a legszebb reményekkel bucsuzott el felséges nejétől Ischben, már csak a lecsukott koporsót láthatta. Szomorú találkozás volt az! A megtört, de nagy fölindulását leküzdő király sokáig nézett az üvegtetejű koporsóra, aztán leborult előtte és kétszer megcsókolta. Ez a két csók erőt adott lelkének. Fömlött és hosszú pillantást vetve a drága holttestet magában foglaló alkotmányra és imádságot mormolva távozott el a kápolnából.

Mindezek tegnap éjfélkor történtek.

A ma történetéről a következő tudósítást kaptuk:

Bécs, szeptember 15.

Már hajnalhasadáskor megélenkiült a Burg udvara. Azokban a termekben, melyekben máskor ilyen időben még mély csönd van, ma korán reggel élénk sürgés volt. A svájci udvari katonaság tölti meg és a palota kapuját előtt is ma a rendesnél több katona áll. Az utcán is kezd a nép csoportosulni és különösen a svájci udvar előtt, ahonnan a plébániatemplomba lehet jutni, már korán reggel a nagy néptömeg verődött össze. De a templomba csak azok juthatnak be, akik az ad-hoc kiadott jelszót ismerik. A Burghauptmannschaft szócska a mai reggeli órákban az a varázsige, amelyre a kápolna kapuja megnyílik.

A királyné koporsójánál.

— Rendes bécsi tudósítónktól. —

Bécs lakossága még hajnali álmát a'udta: felhőtlen tisztaságban ragyogott a kék horizont. Az utcákban alig egy-két ember, a merre a szem nézett, a házak falain, a gázlámpákon és a dunai hajók árboczaian mindenütt feketeség, gyász, a halál emblemejei.

A Burg környékén halotti csend. A Josefplatz felőli bejáratnál mindkét oldalon három-három lovashusár állott kivont karddal. Mögöttük egy sereg rendőr. Itt készültek utat nyitni a bécsieknek a holt királyné ravatalához. A kora reggel daczára már ott csoportosult egy hallgatag, néma, ájtatos tömeg. Az arcokon vonagló fájdalom, a kedélyekben szörnyű elfogódás.

Az új kupola-építvány előtt mindössze néhány lovashusár állkodik, más senki. Az ünnepélyes csöndben az emberek egyán szomorúan röppen keresztül az a gondolat, hogy e hatalmas palota

jóságos háziasszonya amott fönny a kápolnában élettelenül fekszik az illatos virágok és a kísérteties fényben vibráló gyertyalángok között.

A Schweitzerhof kapujában megmondom a várkapitánynak a jelszót, mely bebocsátást enged nekem a Burg belső helyiségeibe. Ő némán szalutál. A Schweitzerhofban, ahonnan néhány lépcső — a nagykövetek lépcsője — a kápolnába visz, a jobb falnak, ahol a lépcső vezet, gyalogos katonák támaszkodnak, a fegyver a lábuknál. Egy kis csoport, néhány hölgy és ur, valamennyi mély gyászban, együtt van egy sarokban és suttog. Bécs high-life-jából valók és korábban vehetnek bucsut a nagy halottól, mint a többi.

Utasítanak, hogy csatlakozzam egy csoporthoz. Még egy darabig várunk kell. Egyre nagyobb élet költözik e végtelen csendes képbe. Nyitott kocsis robban be a kapun, benne egy monstre-koszorú, a virágkötésnek csodája. A következő kocsiból kilép két férfi, óriási alakok,

mint a Wallenstein Pappenheimerjei, lengyel nemzeti köntösben.

— Badeni gróf! mondja az egyik, csoportunkból.

— De nem Kázmér, hanem Szaniszló, a galicizai tartományi marsal jegyzi meg egy másik.

A tartományi marsal csakugyan feltűnően hasonlít testvéréhez, a volt kormányelnökhöz. Négy robusztus ember hozza az óriási méretű koszorút. Szalagjain e felirat:

„A tartomány szeretett, drága anyjának — a hálás Galiczia.“

Az uraknak először a várkapitányhoz kell menniök, ott lajstromozzák az összes koszorukat és a szalagon levő felírásokat bejegyzik egy nagy könyvbe. Nemsokára újra megjelennek és felmennek a kis lépcsőn a kápolnába.

Egy udvari tisztviselő közeledik felénk és megkér, hogy kövessük. Egy kis lépcsőn haladunk fel. Gyertya- és virágillat vegyül össze a levegőben. Kimondhatatlan érzés szállja meg lelkün-

Egyszerre udvari díszkocsi robognak ki az udvarból és a templom bejárájához hajtanak. A kocsi bakjáról lakájok ugranak le, a kocsiból pedig urak szállnak ki udvari viselkedésben, egyenruhában vagy nemzeti díszegyenruhában. Valamennyien a koszorú illatos terhet viszik föl a lépcsőkön.

Bent a kápolnában a virágillat az ambra és tömjén füstjével összevegyül s a hasadó nap fénye a ravatal körül álló viaszgyertyák sápadt világával küzködik.

A templom egészen fekete. A mennyezettől egészen a padlóig mindent ebbe a komor színbe öltöztettek. Az oszlopok és a bejárók is fekete posztóval vannak betakarva. Feketék a padok és az imaszámolyok is, a boltozat közepéből fekete bársonyból való hatalmas menyezet csüng alá. A ravatal lépcsőjénél négy hatalmas alak áll díszőrséget. Kettő a koporsó fejénél kettő a lábánál. Amott két lovas-tesztőr kivont karddal, emitt két testőrdarabont skarlátvörös ruhában s alabárdal.

A komor egyhangúságba némi változást hoztak a ravatal mellett levő állványokra kirakott klanódiumok, amelyeknek száz meg száz gyémántja meg igazgyöngye szinte vakító fényt áraszt. Mindezeket a drága kincseket az uralkodó kincseskamrájából hozták ide. Ott van a császárnői korona, a legpompásabb solitaire-ekkel, ugyanaz a korona, amely egykor Mária Teréziának fejét ékesítette; ott van továbbá Erzsébet királynői koronája, a főhercegi korona és a bajor hercegi korona. Egy másik állványon láthatók a királyné rendjelei: számszerint kilencz. Közük van a csillagkeresztes hölgyek nagykeresztje, mellette az orosz Katalin-rend.

A koporsó lábánál embermagasságu kereszt áll, mellette egy asztalkán a csillagkeresztes-rend jelvénye, az áttört mezőjű fekete legyező és egy pár fehér keztyű, a csillagkeresztes hölgyek rendjének jelvényei.

A koporsó elé csak két koszorút tettek. Az egyiket a férj, a másikat a gyermekek szeretete fonta. Az egyik koszorú szalagjáról ezt a nevet olvassuk le: *Franz Joseph*; a fölírás többi részét eltakarja a másik koszorú szalagja, melyen ez a név van: *Gizella*.

Köröskörül a templomban vannak el-

helyezve: Mária Valéria gyermekeinek: Hubert, Hedvig, Ella és Károly koszorúi, Gizella főhercegnő gyermekeinek: Georg és Konrádnak koszorúi, nemkülönbén a genfi hölgyek és a Beaurivage-szálló koszorúi.

Keréssel hat óra után egyszerre öltözött férfiak és asszonyok, a Burg-palota cselédei lépnek be a kápolnába, csak egy rövid pillantást vetnek a drága halott koporsójára, ellépés közben esőndes imát mondanak, azután nesztelenül, amint jöttek, ismét távoznak.

A toronyóra a hetedik órát kongatja. A kápolna bejárájánál sorra megjelennek az udvar és a monarchia méltóságai, a hivatalok és a hadsereg képviselői, a küldöttségek egymást érik. A legelső egyike Welsersheimb gróf landwehr-miniszter, aki az osztrák landwehr hatalmas koszoruját viszi a kápolnába. Utána következett Windischgrätz herceg az osztrák urakháza koszorujával, Badeni Szaniszló gróf, a galicziai tartományi marsal, a lengyel mágnások díszruhájában, Bécs városnak három polgármestere pálmalevélből és orchideából font gyönyörű koszorúval. A küldöttségek tagjai egy pillanatra megállnak a ravatal előtt, csendes imádkoznak, azután keresztet vetve szótlanul távoznak. Thun gróf, aki az osztrák minisztérium koszoruját hozta el, az imaszámolyra térdepel és úgy imádkozik.

Az orleansi herceg és hercegné koszoruját Vekbecker udvarmester helyezte el, a francia köztársaság remek koszoruját pedig Berghem katonai attasé. A perzsa sah bécsi követe szintén koszorút tett a ravatalra.

Délután hat órára van bejelentve a magyar képviselőház küldöttsége, ugyanakkor teszi Bánffy báró miniszterelnök a magyar kormány koszoruját és Fejérváry Géza báró a magyar királyi honvédség koszoruját a magyar királyné ravatalára.

Reggel fél nyolczkor olvasta az első misét Horváth Károly báró, veszprémi püspök, a királyné kancellárja s mise után beszélt a halottat. Ez volt az ugynevezett kisebb beszéltetés s Bécsben az első abszolúció.

Reggel nyolcz órakor megnyiták a templom kapui s a nagyközönséget becsátották be a templomba.

A templom körül levő utcákban a rendet katonaság és rendőrség közösen tartja fenn, csak közvetlen a templom előtt álló tér áll szabadon, amelyet azonban alig-alig tud a rendőrség a tolongó, hullámzó, látni vágyó nép elől megvédelmezni. Nagy erőfeszítés révén sikerül csak a rendet fentartani.

Negyvenével becsátják a közönséget a templomba s a fájdalmas manifesztációk egymást követik.

Igy tartott ez délután öt óráig, míg a kápolnát el nem zárták a közönség elől.

Az utozák képe.

Bécs, szeptember 16.

A királyné ravatalának megtekintése végett a legtávolabb eső kerület lakói is bejöttek a belvárosba. A forgalom a délutáni órákban teljesen megszünt. Egész Bécs talpon volt. Talán félmillióra tehető azok száma, akik az első kerületben a Burgringen, Opernringen és azoknak minden egyes mellékutcájában egymás hátán tolongtak. Valamennyi üzlet és gyár már ma szünetelt és alkalmazzottak mind a Burg környékére siettek.

Mivel előbbre haladt az idő, annál sűrűbb lett az embertömeg. A Josef-platzhoz vezető bejáratnál valóságos életveszélyes volt a tolongás. A burgzsandárok és rendőrök a legnagyobb erőmegefeszítéssel sem tudták teljesen fentartani a rendet. Harmincz-negyven emberből álló csoportokban jöttek a bécsiek és az idegenek a Burg felé és mentek a Schweitzerhofen át a királyné ravatalához. Onnét a Michaelerplatzon át mentek ki, mert arra, amerre bejöttek, lehetetlen volt kimenni.

A kápolnához csak egyetlenegy út volt szabadon hagyva, a Bognergassen át, ahol igen sok omnibusz közlekedik. Minden pillanatban kocsitorlódás keletkezett, de a rendőrség nem tért el a kapott parancstól és más utakról nem gondoskodott. Az Albrecht-sorompónál már rémes volt a tolongás. Messzire elhallatagott a tömeg kiabálása, nők, gyermekek sikoltozása. Némi ellen-súlyozásul elzárták a Tegethoff-utcát és újabb rendőrcsapatok vonultak ki, hogy a népet sorfalak közé szorítsák. Majd lovasrendőrök jöttek vágatva, hogy az Albrecht-tér kiürítsék. Ekkor olyan iszonyu tolongás keletkezett, hogy sokan elájultak. Egy asszonynak a bődült zútták be és a mentők elszállították. Csakhamar újabb dolguk akadt egy ember körül, aki szivgörcsöt kapott és összerogyott. Ez a szegény ember már haldokolt, amikor kocsiba emelték, hogy a kórházba szállítsák.

ket. Szívünk erősebben kezd dobogni. Néhány másodperc múlva ott vagyunk a Burg ama helyiségében, ahol a felséges asszony oly sokszor időzött a fájdalom nehéz óráiban, amikor oly borongósnak látta maga körül a világot, mint mi e pillanatban. Ott keresett vigaszt, egy csöppnyi mennyei balzsamot azokra a borzasztó sebekre, amelyeket az élet minden halandón ejt.

Most utoljára tér be a kis kápolnába...

Halk, nesztelen léptekkel közeledünk a koporsóhoz. A legdrágább kincset rejti e barna tölgy. Szeme, amely mindenkoron csak egyben, jóságban sugárzott, a nemes, édes szempár mindörökké lecsukódott. A fagyos kézben a szent keresztet. Így tért vissza tegnap Erzsébet királyné otthonába...

A kápolnát köröskörül és véges-végig fekete posztó borítja. A falon a felséges asszony czimere, a Habsburgok és a Wittelsbachok czimereinek egyesítése. A kápolna közepén emelkedik a ravatal, a tölgyfa-koporsó. Három sor gyertya magas ezüst-tartókban veszi körül a katalalkot. Minden sarokban ezenfelül ezüst girandole-okból ömlenek a gazdag fénykévek. Az őrséget a halott fejénél két testőr képei fentől egyenruhában, skarlát-

vörös kabátban és fehér nadrágban, a koporsó lábánál pedig két burgzsandár áll. Mint földbe szegzett cölöpök úgy állnak ott ez emberek mozdulatlanul. Arczuk egy pillanatra sem rándul meg. Mintha e hatalmas cyclopsokban nem lakoznék lélek.

A koporsó fejénél párnán nyugazik a császári és a királyi korona, egy másikon a főhercegi és a bajor hercegi korona. A koporsó lábánál bársony taburéten fekete legyező és fehér keztyű, a csillagkeresztes-rend palotahölgyeinek jelvényei, mellettök a felséges asszony többi rendjelei és kitüntetései. Elöl imaszámolyon térdepel egy kapuczinus, imát mormogva. A kápolna hátsó részéből két apácza halk fohásza száll az ég felé.

Mindenütt tömegtelen koszorú, csupa szín, kábitó lehelet, megrázóan mámoros koloritok: a halál paradicsoma... Magát a koporsót csak a legközelebbi hozzátartozók koszorúi borítják. Felsőleges orchideák, melyeknek az uralkodói jubileum napján kellett volna ékesíteniök a királyasszony mellét... Gondosan, szeretettel ápolták azokat és az öröm virágaiból a gyász florái lettek. Gizella hercegeasszony tette oda az orchideákat. Sok száz rózsaszín szegfűből fonódott Mária

Valéria főhercegnő koszorúja, ezer rózsabimbó — valamennyi a királyné kedvelt tartózkodási helyéről, Lainz kertjeiből való — mosolyog az unokáknak, Gizella főhercegeasszony gyermekeinek virágfüzéréből. A koporsón ott nyugosznak még a király, Stefánia özvegy trónörökösé és leánya és a legközelebbi rokonok koszorúi.

Az oltárnál megjelenik egy pap és csöndes misét olvas. Lakájok meggyújtják az összes kandélaberekben fehérülő gyertyákat és rendezik a koszorúkat. Hosszu sorokban jönnek az udvari emberek, nők és férfiak és zokogva haladnak el urnójuk koporsója mellett. Megható próczeszzió! Feketéfrakkos, rendjeles urak lépnek be halavány arccal a kápolnába és koszorúkat tesznek le a ravatalra.

Küldöttségek jönnek. A virágkötésnek egy remekművét hozza a magyar honvédelmi minisztérium egy küldöttsége. Amott jó a polgármester a két alpolgármesterrel, nyakukban az arany díszlánczal, feketekarkötős városi szolgák követik őket. A koszorújuk szalagján Bécs városának aranyhímzésű czimere látható. Nemsokára feltűnik az urakháza elnökének, Windischgrätz Alfréd hercegnek magas alakja landwehr-attasé egyenruhában. Nyomon

Bécs, szeptember 16.

A közönség egész nap a Burg-templom felé özönlött. Mikor a tempómot délután öt órakor bezárták, még sok ezer ember maradt ott, bebocsátást kérve, de ma már nem bocsátották be őket. Sok nő gyászruhában jár, a férfiak pedig kalapjukon vagy karjukon gyászszalagot viselnek.

A Michaeler-platzról a tömeg a Szent István-terre ment. Ez a tér egy feketeség volt. Még lehetett látni a kezdődő szürkületben a torony tetejét, amikor egyszerre egy bátor ifju jelent meg a Szent István-templom legmagasabb csucsán és egy fekete lobogót tűzött oda. A késő esteli órákban kezdett csak szédelni a tömeg. Lassankint kiürültek az utcák, a külvárosok lakói hazafelé ballagtak és a belváros ismét fölvetette a rendes esti külsejét.

A magyarok Bécsben.

Bécs, szeptember 16.

A királyné holttemetének hazaérkezése óta ma látta Bécs városa az első igazi gyászmanifesztációt. Ezt pedig Magyarország szág nyújtotta Bécsnek. Óriási, a maga megkapóságában szinte megrázó hatással volt a magyar törvényhozás két házának felvonulása Bécs utcáin. Képviselők, főrendek gyönyörű fekete díszmagyarban, tömött sorokban vonultak végig a Burggassen, a Herren-gassen, a Michaeler-platzon át a Burgba, hogy a királyné ravatalára koszorúkat letegyék. Oly megható, oly impozáns, oly gyönyörű látványosságot nyújtott ez a menet, hogy Bécs városának lakossága, — pedig közel kétszáz-ezer ember látta ezt a menetet, — elismerte, hogy az elhunyt királynéért való gyásznak legmegkapóbb nyilvánulásának volt tanuja.

Öt óra felé gyülekeztek a Bankgasse-i magyar házban a magyar törvényhozók, köztük a főpapok hosszú talárjaikban, teljes ornátusban, mágnásaink, akik ezuttal magyar díszruháik kiegészítőit nem rakták fel, sőt fényes kardjaikat és boglárjaikat is fekete fátyollal vonatták be, festői látványt nyújtottak. A magyar miniszterium első emeleti termében összegyülekezett képviselők és főrendek öt órakor kezdték meg a fölvonulást.

A menetet a képviselőház hiborpiros ruhába öltözött hajdujai nyitották meg, fekete mentéket és párducz-kaczagányt vetettek ruhájukra. Utánuk következtek a főrendek hajdujai, akik szintén bámulatos pompát fejtettek ki a gyászban is. A képviselőház emberei vit-

követi Thun gróf kormányelnök; magasrangu államtitkarseló viszi az összkormány koszorúját. Thun az imázsamolj előtt letérdel és csöndes imát mond. A francia nagykövet a koporsó lábánál leteszi gyönyörűsége virágadományát, *de la république française*. Most az amerikai ügyvivő rátűzi az Egyesült-Államok koszorújára a gyászfátyolos csillagjelvényt. A deputációk közben egyre hozzák a rózsákat, szüzi fehér liliomokat, égőpiros szegfűket. Az udvari komornyikok nem győzik azokat elrendezni.

A kápolna némaságát bizonyos ideges nyüzsgés váltotta fel. Majd ismét siri csend borul a gyülekezetre. Csak a kis csöngetyű szava, mely a titokteljes misét kíséri, szeli élesen keresztül a reszkető, fojtott levegőt...

Egy burgzsandár megkéri a gyászoló társaságot, hogy egy pillanatra engedjen helyet. Az ajtók megnyílnak és árva gyermekek lépnek be papok által vezetve. Párosával, könybe lábadt szemmel vonulnak el a koporsó mellett.

Egy halott királynénak millió árva van. Egy millió árva sereglött a nagy, a komor Burg elé.

K—r Lajos.

ték a Ház óriás babérkoszorúját, amely gyászfátyollal voít borítva.

A tulajdonképeni menet élén három miniszter voít: Fehérvary báró, Perczel Dezső és dr. Wlassics Gyula.

Fejérvary honvédelmi miniszter vezette az egész menetet és tábornoki egyenruhájával mintegy katonai fegyelmetséget látszott a csoportba önteni.

Utána jöttek hosszú sorban a képviselők, főrendek, püspökök. Egészen elől volt az öreg tárnokmester Zichy Ferencz gróf fiával. Az öreg tárnokmester, aki már alig tud menni, szintén megtette szomorú kötelességét a többi magyar zászlósurral együtt. Mellette ment Szapary László, a fiatal fiumei kormányzó. Majd szent mártóni Radó Kálmán, Keglevich gróf stb. A menet képe ez volt:

Elöl mentek Szilágyi Dezső képviselőházi és Károlyi Tibor gróf főrendiházi elnökök, Fejérvary Géza báró honvédelmi miniszter egyenruhában, Wlassics Gyula dr. és Perczel Dezső miniszterek; utánuk a főrendek és képviselők, hármával, négyesével, ötösével. Ott voltak a római katolikus egyháznagyok közül Császka György kalocsai érsek és Bende, Pável és Fireczák püspökök; továbbá ott voltak Brankovich görög-keleti patriarcha, Nikolics, Zmejanovics és Bogdanovics püspökök, Felér Ipoly szentmártoni főpát, Bullik evangélikus püspök, Zichy Ferencz, Ágost, Ferdinand és Béla grófok, Cziráky Antal és Béla grófok, Széchenyi Gyula és Béla grófok, Apponyi Lajos és Sándor grófok, Szapary László gróf fiumei kormányzó, Pallavicini Ede örgróf, Teleki József gróf, Bánffy György gróf, Esterházy Miklós Móríc gróf, Keglevich István gróf, Berchtold László gróf, Csekonics András gróf, Vay Béla báró, Podmaniczky Géza báró, Prónay Dezső báró, Bohuss Zsigmond báró, Solymossy Ede báró, Eötvös Láránd báró, Révay Gyula báró, Ludwig Gyula, Ghyecz Béla tábornoki egyenruhában, Márkus főpölgármester és Kussevich Szvetozár főrendiházi tagok; továbbá a következő képviselők:

Tisza Kálmán, Széll Kálmán, Láng Lajos, Radó Kálmán, Tisza István gróf huszártiszt egyenruhájában, Andrassy Gyula és Tivadar grófok, Semsey László és Wolfner Tivadar szintén huszártiszt egyenruhában, utóbbi hozta Gödöllő község koszorúját, „Imádott vódóasszonyunknak“ felirással, továbbá Andrassy Sándor gróf, Zichy János gróf, Emmer Kornél, Kiss Pál, Csavossy Béla quæstor, Teleky Géza és Sándor grófok, Apponyi Albert gróf, Tolnay Lajos, Lázár Sámuel, azután Rossival István, Komlóssy Ferencz, Molnár János, Kálmán Károly és Csiszek Flórián papi ruhában, Karátsonyi Jenő gróf, Györy Elek, Hegedüs Sándor, Miklós Ödön, Bethlen Balázs, Brázay Kálmán, Rosenberg Gyula, Heltai Ferencz, Szóts Pál Udvarhelymegye koszorújával, Weiss Berthold, Klobusiczky János, Rónay János, Szabó István, Halász Zsigmond, Ragályi Béla, Ruffy Pál, Rohonczy Gedeon, Major Ferencz, Radocza János, Fichler Győző, Török Bertalan, Frey Ferencz, Lázár Árpád, Biró Lajos, Kállay Lipót, Kardos Kálmán, Pilchner Ferencz szalonruhában, Eszterházi Mihály gróf, Werner Gyula, Kobek István és Kovácsics Zsigmond főispán horvát küldött.

Meglehetősen feltűnést keltett, hogy míg minden más pap és főpap teljes ornátusban vett részt a menetben, Molnár apát kopott fekete palástban járt közöttük.

A bécsiek a legnagyobb érdeklődéssel nézték a menetet. Az országgyűlés két háznak tagjai általános csodálat tárgyai voltak azon az uton, amelyet a Burgig megtettek. Itt a „Botschafter Stiegen“-en át bocsátották őket a templomba.

Valamennyien mély meghatottsággal léptek be a szentélybe. Tisza Kálmán szemeiben könnyek peregtek. A magyar képviselőház elnöksége Szilágyi Dezsővel élén hatalmas koszorút tett le a királyné lábaihoz, a souverain uralkodók koszorúj közé.

A képviselőház koszorújának szomszéd-ságában van a Thirra braunschweigi hercegnőé. A főrendiház koszorújának szalagja a persa sah koszorújának szalagját fűdi. A törvényhozók ezután körüljárták a koporsót, miközben meglegedéssel vették észre, hogy míg valamennyi más szalag felirata nyomtatva van, a magyar törvényhozók koszorújának szalagján himzett felirat látható.

A sirbolt szolgál hivatalosan átvették a koszorút és beirták azt. Ma a z 1021-ik k o s z o r u v o l t a k é p v i s e l ő h á z é.

A képviselők és főrendek észrevették azt is, hogy a királyné régi főudvarmesterének koszorúja egészen közel volt ő felségéhez.

A koszoru szalagján magyarul állott a következő felírás:

*Az imádott királynénak régi hű szolgájától,
Nopcsa bárótól.*

Ezután a magyar törvényhozók ismét kivonultak, mindenütt nagy feltűnést keltve, a merre csak halaftak. Holnap a magyar kormány a saját koszorúját is elhelyezi a koporsón.

Érdekes megjegyezni, hogy Fejérvary báró ma három koszorút tett a koporsóra. Az egyiket a képviselőkkel együtt, a másikat Paar gróffal együtt és a harmadikat a Mária Terézia-rend lovagjaival.

A második koszoru szalagján ez a felírás állott:

*Die Flügeladjutanten Sr. Majestät des Königs
von 1854—1898.*

(Ő felsége a király szárnysegédei 1854-től 1898-ig.)

Fejérvary bárón meglátszott, hogy menyire megrendítette őt is a haláleset.

Végül még érdekesnek tartjuk annak megemléését, hogy míg az osztrák sajtó részéről csakis a „Wiener Zeitung“ szerkesztőjét fogják beengedni a temetéshez, addig már ma a magyar sajtónak öt tagja (köztük az „Országos Hirlap“ tudósítója is) volt jelen a magyar törvényhozás küldöttségével a királyné ravatalánál és elismeréssel kell megemlékezni arról is, hogy mindenütt a legnagyobb előzenyességgel szolgáltak nekik felvilágosításokkal.

Bécs, szeptember 16.

Budapest főváros küldöttsége óriási koszorúját, amely utcazserte nagy feltűnést keltett hatalmas arányaival, délután, mindjárt a törvényhozás elvonulása után a királyné ravatalára helyezték.

A király.

Bécs, szeptember 16.

Udvari ember csak sirva tudja elmondani, milyen szomorú találkozás volt a tegnap éjszakai a Burg kápolnájában. Ő felsége kissé ingadozó lépésekkel jött a kápolnába, s hősiesen próbálta leküzdeni berzasztó fájdalmát. Szilárd léptekkel haladt, de az akaratnál nagyobb volt a belül dúló fájdalom: minduntalan elfogta a meg-megújuló göresös zokogás. Mikor vége volt a beszentelesnek, a király letérdelt a koporsó fejénél és hangos zokogás közt számtalanszor összecsókolta a hideg koporsót.

Azután fölemeli könyes ősz fejét és a közelében álló Sztáray grófnőhöz fordul ezzel a kérdéssel:

— Sokat szenvedett ő felsége?

— Nem hiszem, felség — felelt a grófnő — ő felsége csakhamar elájult és nemsokára megváltotta őt az utolsó sóhaj.

A király ma egész nap Schönbrunnban maradt. Ma délelőtt fogadta ő felsége Berzeviczy altábornagyot, aki egy teljes óra hosszat volt a királynál kihallgatáson. Az altábornagy beható jelentést tett a genfi eseményekről.

király minden egkisebb részlet után kérdőzködött Berzeviczy altábornagytól.

Az elhunyt királyné főudvarmestere a király meghagyásából megvette azt az ágyat, amelyben felséges Nagyszonyunk a genfi fogadóban meghalt. A reliquia legközelebbi napokban Bécsbe érkezik.

A király holnap délelőtt tíz óraker a fejedelmi személyeket fogadja, akik a temetésre már eddig megérkeztek, és még holnapig megérkeznek.

Egy órával előbb a külállamok külön küldötteit fogadja.

Udvari körökben hire jár, hogy a király a jövő szombaton Budapestre megy s hosszabb ideig ott marad, de biztosat még egyáltalán nem lehet tudni arról, hogy ő felsége hol fogja tölteni a gyásznak első heteit.

Készülődések a temetésre.

Bécs, szeptember 16.

Holnapra már minden ablak ki van adva azon az uton, amelyen a halottas menet el fog haladni. Az árak persze oly magasak, hogy az ablakbérből egész évre kifizethetik a lakók a házbérüket.

Hir szerint ugyanaz a kocsis fog a halottas kocsin ülni, aki a királynét esküvőjére vitte 1854-ben. Ez azonban nem valószínű azért, mert egyrészt kocsisra nincs is szükség, mert a lovakat vezetik, másrészt pedig mert nem akarják az agg embert nagy izgalmaknak kitenni.

Bécs, szeptember 16.

Három oltáron félóránként szakadatlanul gyászmisét mondanak. Az első requiemet Gruscha bíboros mondja kedden, a másodikat Vaszary herceg-prímás, a harmadikat Schönborn prágai bíboros. A gyászbeszédet Kick udvari hitszónok és Schnabel udvari káplán mondja.

Bécs, szeptember 16.

Remekszép koszorút tettek a mai nap többi folyamán a koporsóra: Viktória angol királyné képviselőjében a bécsi angol nagykövet, a persa sah nevében a követségi titkár, az orléansi herceg, a francia kormány nevében a bécsi francia nagykövet, az olasz királyi pár képviselőjében a bécsi olasz nagykövet, számos osztrák község képviselőtestülete stb.

A tömegesen érkező koszorúk közül különösen kiemelendő a bajor régensherceg, a toszkánai nagyherceg, a szultán, Wladimir orosz nagyherceg, a nápolyi herceg, a montenegrói fejedelmi pár, a közös miniszterek, a 14. bajor gyalogezred és Bécs városa koszorúi.

Madrid, szeptember 16.

A régens-királynót marquis de la Mina fogja képviselni Erzsébet királyné temetésén. A marquis két remek koszorút tesz a ravatalra, az egyiket a régens-királyné nevében, a másikat Theresa infansó nevében, aki Erzsébet királynénak keresztleánya. A barcelonai osztrák-magyar kolónia is küld koszorút a királyné ravatalára.

Bécs, szeptember 16.

Vilmos német császár mellé díszszolgálatra rendeltek: Lobkowitz herceg tábornagytól, Böhr ezredest és Dietrichstein herceg alezredes szárnysegédét; Albert szász király mellé: Wersebe báró lovassági tábornokot és Kulmer báró alezredes szárnysegédét; Luitpold bajor régensherceg mellé: Paar gróf altábornagytól és Stallegger alezredest.

A küldöttségeken kívül a mai nap folyamán Bécsbe érkeztek a következő fejedelmi vendégek vagy képviselők:

Sándor szerb király.

Albert szász király.

Victor Emanuel olasz trónörökös.

A weimari és oldenburgi nagyhercegek.

Ferdinand belgár fejedelm.

Albert belga herceg.

Ernő főherceg Freibeitsamból.

Az alopantai herceg.

A németalföldi királyné, Hohenslohe herceg birodalmi kancellár, a cumberlandi hercegi pár és a hannoverai királyné képviselői.
A szími király képviselőjére a berlini szími követ Phya Noud Bourri, Loftus H. attasséval és Nai-Chieng-Jei titkárral már ideérkezett.

Holnap érkeznek Bécsbe:

Vilmos német császár, aki ma este utazott el Potsdamból,

Luitpold bajor régensherceg,

Károly román király,

az orosz czár képviselőjében Alexis nagyherceg,

Konstantin görög trónörökös, az angol királyné képviselőjében a Cambridgei herceg,

Adolf Frigyes mecklenburg-strelitzi nagyherceg,

Frigyes badeni nagyherceg,

Vilmos hohenzollerni herceg,

Faure francia köztársasági elnök, ugyszintén a walesi herceg megbízottak által képviseltek magukat,

Ernő Lajos hesszeni nagyherceget Mallzahn báró tábornok,

Ernő lippe-biesterfeldi uralkodó herceget Bernhard gróf,

luxemburgi Adolf nagyherceget Hadeln báró főkamárás fogja képviselni.

Mária Krisztina spanyol régenskirályné képviselőjében Mina marquis, Reynose követségi titkárral:

Oszkár svéd király és neje, Zsófia képviselőjében Gyldenstolpe gróf tábornok, Haupe kamarással és Reiterskjöld főhadnaggyal;

Róbert pármái herceg és neje, Mária Antónia;

Mária Terézia württembergi hercegnő;

Fülöp, Lipót, Ágost, Lipót Ágost, Alfréd és Lajos szász-köburg-góthai hercegek;

Albert schauburg-lippe herceg és XXIV.

Henrik reuzi herceg.

A majdnem 80 éves György cambridgei herceg helyett Viktória angol királyné veje, Keresztély schleswig-holsteini herceg, második leányának, Helenának férje fogja képviselni.

Frigyes Ferencz mecklenburg-schwerini nagyherceg;

Albert braunschweigi régensherceget Mühlhausen szertartásmester fogja képviselni.

Lajos Szalvator főherceg;

Miklós württembergi herceg;

Siegfried és Keresztély bajor hercegek;

Rohan Alain herceg.

Külön megbízottak gyanánt megjelennek:

De Reversaux marquis bécsi francia nagykövet.

A fejedelmi személyek részben a Burgban, részben szállodákban fognak lakni s e célból már hét szállodát ki is béreltek.

Valamennyi fejedelmi személy lemondott a pályaudvaron levő fogadtatásról; csak díszszolgálat és a diplomáciai képviselők fogják a pályaudvar perronján fogadni a fejedelmi vendégeket.

Budapest gyásza.

(A királyné szobra.) Erzsébet királyné szobrára napról-napra tömegesebben adakoznak, úgy, hogy az eddig egybegyűlt összeg is körülbelül kétszáz ezer forinttra rug.

Ma a magyar folyam- és tengerhajózási részvénytársaság igazgatósága ezer, a Magyar földhitelintézet igazgatósága ötezer, a fővárosi szabóipartestület száz, a magyar országos méhészeti egyesület száz, a fővárosi fuvarosok ipartársulata kétszáz, a „Zion” jótékonyági egyesület száz forintot szavazott meg a szobor költségeire.

A Pesti hazai első takarékpénztár-egyesülethez ma a következő adományok érkeztek:

Hazai bankrésztvénytársaság 1000 forint, Sztányfi Ödön 100 forint, Hanke Jenő 100 forint, dr. Kelemen Gyula 100 forint, a Hazai bank tisztviselői 97 forint, a „Pesti Napló” szerkesztősége 900 forint 90 krajczárt, hatvani Deutsch Ignác és fia 500 forint, Baumgarten Lajos 100 forint, Pestmegyei abonyi takarékpénztár 25 forint, Angyal József Rózsahegy 50 forint, Köszegi takarékpénztár 500 forint, Nagyfoki takarékpénztár 25 forint, Hajós József 100 forint, Szerb György 100 forint, Morin Imre 100 forint, Hevesi Ödön 100 forint, Schmeier Alajos 50 forint, Kléh István 200 forint, Bosányi László 100 forint, Sigray Pál 100 forint, Unger Alajos 50 forint, Biró Zsigmond 50 forint, összesen 4456 forint 90 krajczár.

(Lajos Viktor főherceg és a királyné szobra.) Csekonics Endre gróf a vörös-kereszt egyesület elnöke, amint Bécsből táviratozzák, ma tett

jelentést Lajos Viktor főherceg védnök helyettesnek azokról az intézkedésekről, amelyeket a magyar vörös-kereszt egyesület központi választmánya legfőbb védasszonyának megrendítő halála alkalmából tett. A főherceg nagy elismeréssel fogadta a részvét ily impozáns nyilvánulását és különös helyesléssel találkozott a központi választmánynak az az elhatározása, hogy az egyesület az Erzsébet-szoborra való gyűjtést a választmányok és fiókegyesületek kebelében kezdeményezte. E mozgalmat saját részéről is előmozdítandó, az Erzsébet-szoborra ezer forintot adományozott úgy, hogy ez az összeg a magyar vörös-kereszt egyesület gyűjtésében szerepeljen.

(A gyász a templomokban.) Holnap délelőtt a főváros összes templomaiban gyászistentisztelet lesznek, amelyekre a kerületi előljáróságok, testületek, egyesületek, iskolák hivatalosak. A templomokban mindenütt nagy pompát fejtenek ki, a legtöbb helyen az egész szentélyt gyászlepelbe vonják.

Az ünnepélyes nagy requiem helnaphoz egy hétre délelőtt tíz óraker lesz a budavári Mátyás-templomban. A gyászmisén Vaszary Kolos bíboros-érsek pontifikál, több püspök segédletével. Az istentiszteleten a kormány, a városi és a katonai hatóság és az idegen hatalmak valamennyi képviselője jelen lesz.

Az egyetemi templomban október tizedikén lesz a nagy requiem, ekkor tarja az egyetem is fényes gyászünnepélyét.

(A református egyház részvéte.) A budapesti evangélikus-református egyháztanács ma délután tartott ülést Szász Károly püspök és Szilassy Aladár elnöklése alatt. Szász Károly püspök költői szárnyalású beszédben szót a megdöbbentő gyászról s az egyháztanács könyekig meghatva hallgatta. Ezután előadta a püspök azokat az intézkedéseket, melyeket a gyászeset alkalmából tett. Gyászistentisztelet lesz szombaton délután négy óraker a Kalvin-téri, fazekas-téri és zuglói templomokban, ezenkívül vasárnap délelőtt tíz óraker a Kalvin-téri templomban, ez utóbbin a főiskolai énekkar is énekel és Szász Károly püspök mond emlékbeszédet. Az egyház külön gyászjelentést adott ki s összes épületeire kitűzette a gyászlobogót. A tanács tudomásul vette a püspök intézkedéseit.

(Az unitáriusok gyásza.) A budapesti unitárius egyházközség ma délután négy óraker közgyűlést tartott, amelynek egyetlen tárgya: királyné megrendítő halála alkalmából az egyház részéről teendő intézkedések elhatározása volt. Az ülést Székely Ferencz dr. kuriai bíró egyházközségi gondnok a következő beszéddel nyitotta meg:

Tisztelt közgyűlés!

Egy emberi szörnyeteg gaztette kioltotta legjobb, legnemesebb királyné életét és ezzel megfosztotta: nemzetünket boldogító nemtőjétől, áldott jó királyunkat szeretett hitvesétől.

Az iszonyu csapás annál fájdalmasabban sujt bennünket, mert nemcsak nemzetünk kipótlanul veszteségét érezzük, hanem részesei vagyunk annak a szertelen fájdalomnak is, amely szeretett jó királyunk kablát dulja.

Szavunk gyenge arra, hogy eme mély fájdalomunknak, mely részvétünknek hü kifejezést adjunk, ezt csak érezni tudjuk; de épen ezért szívünk mélyéből érezzük a szükségét annak, hogy eme érzelmeinknek tettekben adjunk kifejezést. Azért tisztelt közgyűlés bátor vagyok indítványozni:

1. Nagy fájdalomunknak és mély gyászuunknak tanuságul: adjunk emez érzelmeinknek jegyzőkönyvünkben kifejezést és a temetés idején, szombaton délután 4 óraker, templomunkban tartunk gyászistentiszteletet.

2. Felsőes királyunk mély fájdalmában való őszinte részvétünknek trónja zsámolyához juttatása végett csatlakozunk a magyar unitárius egyház képviselő-tanácsának felterjesztéséhez.

A közgyűlés, amelynek tagjai a beszédet állva hallgatták meg, az elnök előterjesztésére azután elhatározta, hogy a megnyitó beszédet jegyzőkönyvbe veszi; nagy fájdalmát és mély részvétét jegyzőkönyvileg megörökíti, továbbá holnap, a temetés idején gyászistentiszteletet tart és végül királyunk mély fájdalmában való őszinte részvétének

a trón számolyához juttatása végett csatlakozik a magyar unitárius egyház képviselő-tanácsának felterjesztéséhez.

(Erzsébet királyné-fák.) Az ezredévi felfutó bizottság részt akarván venni a nemzet gyászában mai ülésén Flóris Áron elnök indítványára elhatározta, hogy az ezental ültetendő fákat az elhunyt királyasszony emlékére „Erzsébet királyné fái”-nak nevezi el. Egyben új felhívást bocsátott ki a községi tanítókhöz és a vidéki intelligencia tagjaihoz, hogy az emlékfák ültetését fokozott erővel mozdítsák elő.

(A muzeum gyász.) A nemzeti muzeum osztályai holnap, a temetés napján, az országos gyász miatt zárva maradnak.

(Az iskolaegyesület.) Az országos magyar iskolaegyesület felügyelő bizottsága ma délután Gerlóczy Károly elnöklése alatt rendkívüli ülést tartott, amelyen Gerlóczy Károly indítványára elhatározta, hogy részvétét jegyzőkönyvben és a királyhoz intézendő feliratban fejezi ki, az összes kisdé-
vóknak gyásznapot tartat és az évi jelentésben egy lapot a gyászestnek szentel. A részvételfiratot Buday József dr. szövegezte s a bizottság a szöveget el is fogadta.

(Az országos közegészségügyi tanács) teljes ülést tartott, melyen Müller Károly dr. elnök szép beszédben tolmácsolta a tanácsnak nagy királynéknak elhunyt alkalmából érzett fájdalmát. A tanács tagjai állva hallgatták végig a beszédet. Az elnök indítványára határozatba ment, hogy ő felségéhez, a királyhoz részvételfiratot intéznek s annak szerkesztésével a tanács jegyzőjét bízták meg. A már elkészült felirat így hangzik:

Felséges Császár és Apostoli Király!
Legkegyelmesebb Urunk!

Legmélyebben megrendülve értesültünk azon gyászos csapásról, mely imádvá szeretett királynéknak, Erzsébet királyasszonyunk ő felségének végzetes elhalálása folytán felségedet és hű magyar nemzetet érte. Megmérhetetlen fájdalomunk sajgó érzetével járunk felséged trónjához, hogy kifejezést adni igyekezzünk azon szívünk mélyéből fakadó részvétnak, melylyel az egész nemzettel egyetemben felséged gyászát osztjuk. A súlyos veszteség, melyet felséged és hű magyar népe, hazánk anyjának és örangyalának megboldogulásával szenvedett, pótolhatatlan; de vigasztalja felségedet a megnyugvás az isteni akarásban s hű népeinek rajongó szeretete.

Kérjük az egek Urát, hogy mindenhatóságával enyhítse felséged bánatát és adjon erőt terhes uralkodói hivatásának teljesítésére.

Kik is legmélyebb hódoló tisztelettel vagyunk felségednek legalázatosabb szolgálói:

Csatáry Lajos dr., Müller Kálmán dr.,
miniszteri tanácsos, jegyző. miniszteri tanácsos, elnök.

(A pénzügyminisztérium gyász.) A pénzügyminiszter a következő rendeletet adta ki:

2635
P. M. szám.

Kö r r e n d e l e t

vale-nennyi kebelbeli fő- és ügyosztályhoz számvevőséghez és segédhivatalhoz.

Azon őszinte fájdalomnak és mély gyásznak külső kifejezése végett, amely Erzsébet királyné ő felségének megdöbbentő elhunytával az egész magyar nemzetet érte, elrendelem, hogy a folyó hónap 17-én kezdetét veendő és hat hónapig tartó gyász egész tartama alatt a pénzügyminisztérium központi igazgatásában mindazon hivatalos kiadványokhoz, amelyek általam, helyettem, vagy megbízásomból adatnak ki, gyászkeretű papír és fekete pecsét használtassék.

A folyó hónap 17-én megtartandó temetés napján a hivatalos órák szünetelnek.

Miről a czím tudomás és esetleges intézkedés végett ezennel értesítettik.

Budapest, 1898. szeptember 16.

Lukács a. k.

(A mentők részvéte.) A budapesti önkéntes mentő-egyesület igazgatósága ma délután ülést tartott. Andrassy Aladár gróf távollétében Falk Zsigmond lovag egyesületi pénztáros elnökölt. Az elnök szép beszédben emlékezett meg királynékról, mire felolvasták azt a részvételfiratot, melyet a királyhoz juttatnak. Ez a következő:

„Nincs szív széles Magyarországnak, amely keserű fájdalommal ne télt volna el a rémhír halálára, hogy bárványozott királynéknak drága élete oly gyászos véget ért; hogy ily iszonyú csapás érte felséges királyunkat, akiért minden magyar örömmel oda adná szíve vért, ha enyhíthető vele felségednek gyötörő fájdalmát. A „Budapesti önkéntes mentőegyesület” élénk részt vesz az általános mély gyászban, annál is inkább, miután felséged oly kegyes volt egyesületünk iránti legmagasabb jóindulatát és érdeklődését minden alkalommal behonyítani. Azért bódolatteljesen arra kérjük felségedet, hogy hálátelt szívünk mély fájdalmának és igaz részvétnak kifejezését elfogadni kegyeskedjék. Adjon a mindenható felségednek vigasztalást és erőt, hogy e szomorú napokban se veszítse el annyiszor kipróbált lelkierőjét s hű népének boldogítására még sokáig uralkodjék.”

A részvételfirat szövegét elfogadták s elhatározták, hogy a gyászt harmincz napig tartják.

(A lipótvárosi kaszinó részvéte.) A lipótvárosi kaszinó választmánya ma este 6 órakor Falk Miksa elnöklése alatt ülést tartott. Az ülést az elnök a következő beszéddel nyitotta meg:

Tisztelt uraim!

Nem tartom szükségesnek külön megjelölni azon okot, mely engem arra indított, hogy a választmány tisztelt tagjait a mai rendkívüli ülésre összehívjam. Hiszen majdnem egy hét óta egy nagy zokogás hangzik végig ezen országon annak egyik határától a másikig, egy nagy jajkiáltás tölti be a Habsburgok régi monarchiáját és az egész civilizált világ — a tengeren innen és azon túl — közvéleményének nyilvánulásai összefolynak egy nagy fájdalom- és részvétnyilatkozatban. Ha eddig nem tudtuk volna, — pedig tudtuk jól és éreztük mélyen, — de ha nem tudtuk volna, ezen jelenség, mely majdnem páratlanul áll a világtörténelemben, megtanított volna bennünket arra, hogy mit bírunk megdicsőült királynéknak és mennyit veszítettünk az ő halála által. Tudtuk, mondom, és éreztük ezt és valóban ebbeli érzelmeinknek nem volt szükségé azon szomorú megerősítésre, melyet ezekben a napokban találtak. Tudtuk és éreztük annyira, hogy azt hiszem megsérténem önköknak hazafias szíveit is, ha önkök előtt még részletesen akarnám elősorolni ezen rendkívüli asszony emberi, női és uralkodói erőnyeit. Pedig ezekről sokat mondhatnánk, talán többet, mint mások, mert talán jobban ismertem őt mint mások és: Horatius szavaival mondhatnám: „multis illa bonis flebilis occidit, nulli flebilior quam mihi.” De nem teszem, erőt veszek magamon és egyéni érzelmeimet háttérbe szorítom, mert ez alkalommal és ezen a helyen csak a lipótvárosi kaszinó elnökének van szava. Ezen minőségemben pedig minden sallangos frázis mellőzésével a következő indítványokat teszem: 1. A mai ülés jegyzőkönyve adjon kifejezést a nemzet fájdalomában való részvétnéknak, részvétnéknak nevezetesen annak fájdalomában, akit a költő az első magyar embernek nevezett, a mi szeretett és a sors ismételt csapásai által oly mélyen sújtott királyunk fájdalomában. Ezen jegyzőkönyvet irassuk alá kivételesen a választmány összes tagjaival és bizzuk meg az igazgatóságot azzal, hogy ez érzelmeink kifejezését lehetőleg a többi kerületek társaskörével egyetértőleg juttassa illő formában az illetékes helyre. 2. Ajánljunk fel ezer forintot azon alaphoz, melynek rendeltetése szoborban megörökíteni azon felejthetetlen királyné alakját, akit kimondhatatlan fájdalomunkra élve többé nem fogunk látni. Kérem méltóztassanak ezen indítványok felett határozni.

A választmány egyhangulag elfogadta az indítványokat és Lánzy Leó elnök indítványára elhatározta, hogy az ezer forintos járulékot az elnöknek adják át, továbbá, hogy az elnök beszédét szószerint bevegyék a jegyzőkönyvbe.

(A tűzoltók részvéte.) A budapesti önkéntes tűzoltó-testület Szili József dr. főparancsnok elnöklése alatt ma parancsnoksági ülést tartott, amelyen elhatározta, hogy a nemzeti gyászra való tekintetből harmincz napon át gyászjelvényt visel. Ezenkívül a testület kebelében gyűjtést rendez Erzsébet királyné szobrára. Az országos tűzoltósövetség központi választmánya a részvételt ügyében közelebb tart ülést.

(A magyar nők gyász.) Az országos nőképző egyesület választmánya szeptember 21-én, szerdán, ülést tart az új városháza társalgótermében, hogy meghatározza azokat a módokat, amelyek szerint az egyesület az országos gyászban résztvesz.

(Az O. M. G. E. részvéte.) Az „Országos magyar gazdasági egyesület” igazgatóválasztmánya Bujanovics Sándort bizta meg az egyesületnek a temetésen való képviselével. Dessewffy Aurél gróf elnök, mint valóságos belső titkos tanácsos lesz a temetésen jelen.

(A történelmi társulat.) A magyar történelmi társulatot a királyné temetésén Teleki Géza gróf elnök, Kammerer Ernő és Károlyi Árpád választmányi tagok képviselik. A társulat szeptember 22-én, csütörtökön, délután öt órakor az Akadémia első számú üléstermében rendkívüli ülést tart, melyen a megrendítő gyászestet alkalmából kifejezést ad részvétnéknak. Erre az ülésre a társulat minden tagját meghívja az elnökség.

(A budai izraeliták részvéte.) A budai izraelita hitközség választmánya tegnap este hét órakor rendkívüli ülést tartott, amelyen dr. Szabolcsi Izidor hitközségi elnök indítványára elhatározták, hogy:

1. a hitközség a királyné halála fölött érzett mély gyászának jegyzőkönyvében kifejezést ad;
2. mélyen érzett részvétét illő módon a magas trón elé juttatja;
3. a hitközség egy később meghatározandó napon a megdicsőült királyné áldott emlékére gyászistentiszteletet rendez, melyre a hitközség tagjai, a városi hatóságok s a kerületek képviselői meghívandók;
4. a hitközség templomaiban 30 napon át a királyné lelki üdvéért a K a d d i s ima végeztessék;
5. a hitközség templomain a gyászlobogók négy héten át kitűzve maradnak;
6. a gyászistentisztelet napján a községi szegényei közt pénzbeli segély osztassék ki.

A vidék gyász.

Fogaras, szeptember 16.

Fogaras vármegye törvényhatósági bizottságának mai rendkívüli gyászközpülését Bauszner Guidó elnök főispán nyitotta meg.

„Legmélyebb gyászban és legbensőbb részvétellel körülállja szellemileg az egész világ, az egész emberiség e legnemesebb fejedelmű ravatalát, — mondotta a többek között, — különösen a magyar nemzet megtört szívvel siratja legjobb édes anyját, valóságos nemtőjét és örangyalát Erzsébet királyné ő felségében, akit orozva gyilkoltak meg, távol idegen földön, — meggyilkolták őt, aki soha senkit sem bántott, soha senkinek sem ártott, hanem rendületlenül bizván az emberek jóvoltában, pazarul osztogatta véghetetlen szeretetét, ahol csak tehetett.

Ha nem is találunk sehol vigasztalást mérhetetlen fájdalomunkban — így végezte beszédét — mégis mindnyájunknak, mint vallásos embereknek meg kell hajolnunk a változhatatlan előtt és bizzunk kell az Istenben, hogy ő a mindenható elengedő lelki erővel ajándékozta meg szent István koronájának mostani fenkölt viselőjét az őt újólag ért rettenetes szerencsétlenség legyőzésére is, és még sokáig éltetni fogja e nagy királyunkat Magyarország és az osztrák-magyar monarchia boldogságára és dicsőségére, egész Európa üdvére és áldására.”

Indítványára elhatározta a közgyűlés, hogy a királyné halála fölött való részvétét jegyzőkönyvbe foglalja, a király elé részvételfiratot terjeszt s az emlékszóborra ezer koronát utalványoz.

Győr, szeptember 16.

Győr vármegye köztörvényhatósága Laszberg Rezső főispán elnöklése alatt tartott közgyűlésén Goda Béla alispán indítványára elhatározta, hogy a királyhoz részvételfiratot intéz, a temetésen küldöttséggel képviselheti magát, amely küldöttségnek Goda Béla, Lippay Géza és Ziskay Antal lesznek a tagjai, a temetés és a gyászistentisztelet napján a megye központi és járási hivatalai szünetelnek, harmincz napig gyászlobogó leng a megyeházán s a megye hivatalos iratait hat hónapig gyászkeretben, gyászpecsét alatt adják ki s a királyné szobrára a megye ötszáz forintot adományoz.

Győr városa a temetés napján a főbb utakon a gázlámpákat fekete fátyolba vonva meggyújtja, a középületeken a gyászlobogót egy hónapig kint hagyja, a városi díszterem számára megfesteti a királyné arcképét, a temetés napján requiemet mondhat s az összes városi hivatal zárva lesz, s szóborra ezer koronát szavazott meg, s a karne-

lita-teret Erzsébet-térnek neveztetni el. Fischer Sándor dr. országgyűlési képviselő elnöklése alatt tegnap értekezlet volt, amelyen a győri társadalom számos kiváló alakja részvett, s az értekezlet végrehajtó-bizottságot küldött ki a szoboralapra való gyűjtés sikerének előmozdítására.

Jászberény, szeptember 16.

Jászberény város képviselőtestülete Török Aladár polgármestert bízta meg azzal, hogy a temetésen a város közönségét képviselje, hogy részvétét a kormány útján a trón elé juttassa. A királynét egy hónapig gyászolja.

Szentes, szeptember 16.

Csongrád vármegye köztörvényhatósága tegnap Vadnay Andor főispán elnöklése alatt rendkívüli közgyűlést tartott s elhatározta, hogy a legközelebbi közgyűlésen nagyobb összeget szavaz meg a szoborra, a temetésen küldöttséggel képviselteti magát s a királyné arcképét megfesteti a megveháza díszterme számára.

Nagykátá, szeptember 16.

Nagykátá nagyközség előjárósága mélyen érzett részvétét felirat útján juttatja a trón elé.

Rozsnyó, szeptember 16.

Tegnap a székesegyházban ünnepi requiem volt a királynéért. A temetés napján az intézetek és az üzletek mind zárva lesznek. A város a jövő héten nagy gyászünnepeket ül.

Beregszász, szeptember 16.

Bereg vármegye gyászünnepeit szeptember huszoneketedikére tűzte ki. A megyét a temetésen a főispán vezetése alatt háromtagú küldöttség képviseli.

Eperjes, szeptember 16.

Sármegye köztörvényhatósági bizottsága ma tartott közgyűlésén a királyné halála fölött való részvétét jegyzőkönyvbe foglaltatta, a szobor költségeire ezer forintot, a királyné nevét viselő új kórház alapjára százezer forintot, a nőegyesületi áruház javára ötezer forintot szavazott meg. Elhatározta továbbá, hogy részvétfeliratot intéz a felségéhez s a temetésen küldöttséggel képviselteti magát. A küldöttség tagjai Berzeviczy Albert valóságos belső titkos tanácsos, Szinyei-Merse István főispán és Ghillany József báró lesznek.

Eger, szeptember 16.

Holnap lesz a vármegye köztörvényhatósági bizottságának a királyné halála miatt összehívott rendkívüli közgyűlése. Az iskolák holnap, a temetés napján mind szünetelnek s az összes felekezetek templomában gyászistentisztelet lesz. A vármegyét a temetésen Kállay főispán, Graefl Jenő és Beretrás Endre képviselik.

Magyar-Óvár, szeptember 16.

Moson vármegyét a holnapi temetésen Pálffy Vilmos főispán, Boleter Vilmos plébános, Óshgyi József főügyész és Sötér Ágost dr. bizottsági tag képviselik. A vármegye az összes hatóságokat felhívja, hogy a királyné elhunyt alkalmából felterjesztendő részvétfeliratokat az összes hatóságok október 17-én egyszerre nyújtsák át a miniszterelnöknek.

Szeged, szeptember 16.

Erzsébet királynának Szeged népe az újjáalkotott városban külön szobrot állítat. Erre a célra már is nagyban folynak az adományozások. Back Alfréd és Bernát gőzmalomtulajdonosok ma erre a célra 1000 koronát adtak át a polgármesternek. A törvényhatóság a szeptemberi rendes közgyűlésen nagyobb összeget szavaz meg a szoborra.

Lugos, szeptember 16.

Krassó-Szörény vármegye köztörvényhatósága ma délután Litsék Béla alispán elnöklése alatt tartott rendkívüli közgyűlésén ezer forintot szavazott meg a királyné szobrára, elhatározta, hogy részvétfeliratot intéz a királyhoz s küldöttséggel képviselteti magát.

Kaposvár, szeptember 16.

Somogyváriának ma Tallian Gyula főispán elnöklése alatt rendkívüli közgyűlése volt. A közgyűlést a főispán megható beszéddel nyitotta meg. Indítványára elhatározták, hogy a királyné emlékének jegyzőkönyvileg örökítik meg a királyhoz

részvétfeliratot intéznek, a temetésre háromtagú küldöttséget küldenek, amely koszorút helyez a ravatalra s a vármegye területén gyászistentiszteleteket tartatnak. A szoborra 10.000 koronát utalványoznak és a gyűlésterembe elkészítették a királyné mellszobrát s a szoborra gyűjtést indítottak. Pallavicini Ede gróf és neje ma kétezer forintot küldtek be az alispánhoz a szoborra.

Aranyos-Maróth, szeptember 16.

Bars megye ma Kazy János főispán elnöklése alatt rendkívüli közgyűlést tartott. A főispánnak mély megindulással elmondott gyászbeszéde után elhatározták, hogy a felségéhez részvétfeliratot intéznek, a királyné temetésére a főispán vezetése alatt küldöttséget küldenek s a királyné szobrára kétezer koronát utalványoznak.

Veszprém, szeptember 16.

Veszprém vármegye törvényhatósági bizottságának mai rendkívüli közgyűlésén Fenyvessy Ferenc főispán szép beszédben emlékezett meg a királyné haláláról. A főispán beszéde után elhatározták, hogy a királyhoz részvétfeliratot intéznek, a királyné szobrára ezer forintot szavaznak meg és a vármegyeháza dísztermében emléktáblát helyeznek el.

Kassa, szeptember 16.

Abauj-Torna vármegye ma délelőtt rendkívüli közgyűlést tartott. A közgyűlést Fábian alispán nyitotta meg, mire Hammersberg főjegyző indítványára elhatározták, hogy a királyné emlékének örökítik a törvényhatóság jegyzőkönyvében; Péchy Zsigmond főispánt, Kozora Endre kanonokot és Semsey László képviselőt a vármegye képviselőiben kiküldik a felséges asszony temetésére és koszorút tételnek a ravatalra; részvétfeliratot intéznek a királyhoz, a királyné emlékére hozandó törvényt márványba vésetik és elhelyezik a vármegyeháza nagytermében; a királyné szobrára gyűjtést indítanak.

Szombathely, szeptember 16.

Vasvármegye köztörvényhatósága ma Reiszig Ede főispán elnöklése alatt tartott rendkívüli közgyűlésén elhatározta, hogy a felségéhez részvétfeliratot intéz, a temetésen küldöttséggel képviselteti magát, amelynek tagjai Reiszig Ede főispán, Károlyi Antal alispán, Erdődy Gyula gróf és István Vilmos dr. lesznek, továbbá a ravatalra koszorút küld és a királyné szobrára kétezer koronát ad.

Balassa-Cyarmat, szeptember 16.

A vármegye mai közgyűlésén Török alispán meghatottan ecsetelte az ország gyászát. Elhatározták, hogy a királyhoz részvétfeliratot intéznek, a díszteremben levő királyné arcképét hat hónapig gyászkeretben hagyják. A temetésen Török alispán, Forgách gróf országgyűlési képviselő és Kovách Ferenc által képviseltetik magukat. A közgyűlés a ravatalra koszorút helyeztet és a királyné szobrához ezer forinttal járul.

Sümege, szeptember 16.

A város képviselőtestületének szeptember 15-én tartott rendkívüli közgyűlésén jegyzőkönyvileg örökítették meg a város fájdalmát és részvétét a királyné halála felett; a felségéhez részvétfeliratot intéznek, a temetés napján gyászistentiszteletet tartanak s a királyné szobrára száz koronát szavaztak meg.

Fiume, szeptember 16.

Holnap, a temetés napján, az összes gyárak, boltok, vendéglők, kávéházak zárva lesznek.

A külföld részvéte.

Torino, szeptember 16.

Az egyházművészeti kiállítás kápolnájában ma reggel gyászmisét mondtak Erzsébet királyné 6 felségeért, amelyen Czeczillia hercegnő, Pilo di Boil márkai a genuai herceg képviselőjében, továbbá a város prefektusa, polgármestere, a polgári és katonai hatóságok, a kiállítási helybizottság és számos más személyiség vett részt.

Róma, szeptember 16.

A szenátus elnöke a következő táviratot küldte Nigra gróf bécsi olasz nagykövetnek:

Ausztria-Magyarország császárnéja és királynéja meggyilkolásának híréből mélyen meg-

döbbenve, kérem excellenciádat, fejezze ki ő császári és apostoli királyi felségének kormányára előtt az olasz szenátus legnagyobb iszonyatát e kegyetlen gonosztett fölött és legmélyebb részvétét a kimondhatatlan csapás alkalmából.

Foggia város tanácsa a genfi katasztrófa hírére rögtön összeült és elhatározta, hogy az osztrák és a magyar kormányoknak a nagy csapás alkalmából mély részvétét fejezi ki.

Bukarest, szeptember 16.

Erzsébet királyné elhunyt alkalmából az ország minden jelentékenyebb városából jönnek a tudósítások a gyászban való részvétélről. Crajovában, Turn-Szeverinben, Galatzban, Jassyban s más helyeken is a magyar és osztrák kolóniák tagjai gyászistentiszteleteket tartanak. A crajovai magyar és osztrák alattvalók mély fájdalomnak Goluchowski gróf külügyminiszterhez intézett táviratban is kifejezést adtak. Holnap Bukarest minden templomában gyászistentisztelet lesz.

Belgrád, szeptember 16.

A holnap délelőtt tízenegy órakor tartandó gyászistentiszteleten Gyorgyevics miniszterelnök, mint a király képviselője, valamennyi miniszter, az államtanács elnöke és alelnöke, az összes főbb tisztek, a rendőrfőnök és a polgármester vesznek részt.

Odessza, szeptember 16.

Az osztrák-magyar telep Erzsébet császárné és királyné emlékére hat ingyenes helyet alapít jótékony intézeteiben.

A gyilkos.

Erzsébet királyné gyilkosáról, Luccheni Luigirol és budapesti tartózkodásáról a következő értesüléseket kaptuk:

A rendőrség megállapította, hogy Luccheni Luigi, a genfi merénylő, a budapesti olasz főkonzulátus által, az akkor fennállt gyakorlatnak megfelelően, 1894. július 10-én oly megkereséssel lett a rendőrséghez küldve, hogy kötött utlevéllel haza utasítsassék. A főkonzulátus egy ideiglenes utlevelet állított ki részére s a rendőrségi tolonczházból másnap, július 11-én kötött utlevéllel tényleg az ország határára, Fiuméba szállították vonaton. Vele együtt jelentkezett a tolonczházban Recessini Tesdoro borgo-san-lorenoi ember is, akit szintén Fiuméba vittek.

Miután Lucchenit néhány napi itt tartózkodása után július 11-én küldték el a fővárosból s a boldogult királyné 1894-ben csak szeptember 1-től november 3-ig tartózkodott a fővárosban, illetve Gödöllőn, így valótlannak kell tekinteni a merénylőnek azt az állítását, hogy a királynét Budapesten ismételve látta. Hogy mily czélből állítja ezt, annak kutatásába az itteni rendőrség nem bocsátkozhatik.

A tolonczház feljegyzései szerint Luccheni akkori személyleírása a következő: 21 éves, parmai születésű, 165 centiméter magas, közép-termetű, kékszemű, szemöldöke szőke, orra, szája rendes, lakás nélküli.

Genf, szeptember 16.

Luccheni unatkozik a börtönben. Ma arra kérte a vizsgálóbíró, hogy adjon melléje foglyokat és egyuttal olvasni valót kért. A bíró megengedte, hogy a „Revue des deux mondes” egyik számát adják át neki. Ebben a füzetben véletlenül az anarchizmusról van egy értekezés. Luccheni természetesen első sorban ezt olvasta el és azután kijelentette, hogy a szerző nézeteivel nem ért egyet.

Genf, szeptember 16.

Tegnap este tízenegy órakor a rendőrség letartóztatott egy Giovanni Silva nevű olaszt, akit azzal gyanúsítanak, hogy czinkostárs Luccheninek. Silva elmondta vasárnap a büntett minden részletét és dicsérte Lucchenit. Egy budapesti távirat következtében, amely annak a véleménynek adott kifejezést, hogy Luccheni valószínűleg hamis nevet vallott be és Succiatinak hívják, ma szembesítették Lucchenit egy tisztjével annak az ezrednek, amelynél állítólag szolgált. Luccheni habozás és akadkozás nélkül megnevezte azokat a tiszteteket, akik alatt szolgált.

Az anarchisták.

Genf, szeptember 16.

Annak a két anarchistának, akit tegnap Lausanneból ide hoztak, a neve Ozzio és Barozzi. Ezek levelet irtak Luccheninek, melyben gratuláltak neki remtettehez. Luccheni azt mondotta a bírónak, hogy nem ismeri ezeket az embereket. Tegnap Luccheni címére csomag érkezett a postán. A csomagban másfél méter hosszú kötél volt és mellette egy cédula ezzel a felirással: A gyilkos Luccheninek.

Madrid, szeptember 16.

A törvényszékek kongresszusát a legfelső törvényszék elnöke az anarchizmusról szóló értekezéssel nyitotta meg.

Bern, szeptember 16.

A svájci szövetség tanács elnöke, Ruffy, a szövetség tanács tagjaival beszélgetve, kijelentette, hogy a szövetségnek szigorú törvényeket kell hoznia az anarchisták ellen. Ruffyt, aki Waadt kantonból való, nagyon főlháborította a me-
rénylet, mert a királyné Waadt kantonra nagyon szerette.

Az olasz anarchisták.

Anarchista szervezetről Olaszországban már harmincz év óta lehet szó. Ez idő óta szervezetük sok változáson ment keresztül.

Az első anarchista egyesületet Bakunin alapította meg. Az egyesület „Internationale Allianz der Szocialdemokratie” cím alatt alakult, de célja az anarchizmus megerősítése volt. Tagjai rohamosan szaporodtak. Marx hívei tömegesen hagyták el az „Internationaler Arbeiterbund” kötelékét és állptek az anarchisták közé. Az olaszokat akkoriban az insurrectio eszméje is lelkesítette.

Már a második fejlődési fokát érte el ekkor az anarchia. 1871-ig nem igen különbözött az anarchista szervezkedés a többi politikai egyesülettől. A rendőrség engedelmével alakultak meg, voltak elnökeik, pénztárnokaik, szabályszerű össze-
jöveteleik, kongresszusaik. A hatóságok nem háborgatták őket működésükben. Százhatvan anarchista egyesület volt abban az időben Olaszországban. Az 1874-iki anarchista-kongresszuson, amely Brüsszelben volt, kijelentették már az olaszok, hogy hívei a titkos szervezkedésnek. A régi össze-
esküvés rendszer titokzatossága hatott az anarchisták lelkiületére.

Az olasz kormány most már azon igyekezik, hogy az anarchisták szövetkezését lehetetlenné tegye. Irataikat, könyveiket elkobozták, tagjaikat elzárták. Néhány hónap leforgása alatt úgy látszott, mintha az anarchisták eltűntek volna Olaszországból.

Sorra alakultak azonban a titkos anarchista szövetkezetek. Titkos jelekről ismertek egymásra. Lombroso szerint jelök az volt, hogy jobb kezükkel mellükre ütöttek, míg baljukkal a alakot rajzoltak. Lombroso szerint a jobb kéz működése hűségüket az összeesküvéshez, a balkez mozgatása Umberto király halálát jelentette.

A rendőrség neszt véve ezeknek a titkos szövetkezeteknek, azon volt, hogy kiirtsa őket. Működésüket nem követte eredmény. Csak mikor 1877-ben Carlo Cafiero és Enrico Malatesta tetteik-
kei léptek a nyilvánosság elé és valószínűségi rablóhad-
járatokat folytattak az országban, akkor kezdte a rendőrség kérelmetlenül üldözni őket. A követ-
kező évben, midőn Passante anarchista tőre Um-
bertó királyt megsebezte, az üldözés egész kegyet-
lenségig fajult. Kiirtani az anarchistákat természet-
esen nem sikerült, de szervezkedésüket a rendőr-
ség folytonos üldözése mégis megsemmisítette.

1889-ben Malatesta és Pini anarchisták valománya szerint anarchista szervezetről Olaszországban már szó se volt és mégis találhatók két-két arra módot, hogy az Európában szétszórtan lévő anarchisták közt kapcsolatot teremtsenek. Vittorio Pini ügyes lopásai által szerzett nagyobb pénzalapot, az anarchisták számára. Háromszáz ezer lírát lopott össze, melyből a legcélszerűbb összeget nem fordította saját szükségleteinek fedezésére. Husz évi

fegyházra ítélte a törvény a kézrekerült tolvajt. A szerzett pénzzel azonban lehetővé vált autonóm anarchista csoportok megalakítása.

Csak kevés tagja van egy-egy csoportnak és egymástól teljesen függetlenek. Az egy csoportban lévő anarchisták tanácskoznak némely dolgok felett, de sohasem szavaznak, mert a többség vagy kisebbség szavazatainak nincsen a tagokra kötelező ereje. Valószínű az az elterjedt nézet, hogy az anarchisták bűnös cselekedeteiket közös megállapodással végzik. Ha egy anarchista valakit leszur, úgy azt csak saját akarataiból teszi. Ha egy bűntényről valamely anarchistának szüksége van segítségre, úgy ezt társaival közli, de segítségükre igényt nem tart. Saját elhatározásuktól függ, hogy segítik-e vagy nem.

A csoportok állandó változás alatt állanak. Tagok megválnak és más városban ismét tagjaivá lesznek egy másik csoportnak. A folytonos változás által bizonyos kötelek támad a csoportok közt. Negyven éven felüli férfiakat maguk közé az anarchisták fel nem vesznek. Legszívesebben fiatal embereket fogadnak be, kikért azonban egy régiebb anarchistának kell felelnie.

Szinte tehetetlenül áll a rendőrség az anarchista szervezettel szemben. A tagokat csak fanatikus hitük köti egymáshoz. Az egyetlen eszköz ellenük az olasz kormány kérelmetlenül szigora.

Aki gyanu alatt áll, hogy anarchista, azt minden törvényes formák megkerülésével egy lakatlan szigetre deportálják, melyet elhagynia lehetetlen. Sötét árnyékoldala van azonban ennek a rendszernek, mert tévedések igen gyakran történhetnek és ártatlanokat sújt a szörnyű büntetés. Egyes alárendelt közegek gyűlöletének is ki vannak téve az emberek, mert a legcélszerűbb ok is elég arra, hogy valakit deportáljanak.

Az olaszok ellen.

Róma, szeptember 16.

A Stefani-ügynökség jelenti Bécsből:

Nigra gróf nagykövet újból figyelmeztette Goluchowski grófot azokra a veszélyekre, amelyeket Triesztben és másutt az olaszok ellen irányuló ismételt zavargások előidéznek. Goluchowski gróf biztosította Nigra grófot, hogy ő felsége személyesen adott utasításokat, arra, hogy a zavargások megismétlődését megakadályozzák.

Triesztből jelentik ugyanennek az ügynökségnek:

A helytartó ma reggel megjelent az olasz konzulátuson, hogy kifejezze sajnálkozását a legutóbbi események felett és kijelentse, hogy a rendőrség minden intézkedést megtett az olaszok védelmére.

Róma, szeptember 16.

Nigra gróf becsi olasz nagykövet ma táviratilag értesítette az olasz külügyminisztert arról, hogy a triesti és laibachi olaszellenes tüntetések Ferencz József osztrák császárt és magyar királyt nagyon elszomorította. Ő felsége maga parancsot adott arra, hogy az istriai és a krajnai helytartókhoz utasítás menjen, amelyben a további tüntetések megakadályozása rendeltessék el.

Berlin, szeptember 16.

Az esti lapok jelentése szerint letartóztatták azt a gyújtogatót, aki felgyújtotta azt a fa-szint, amelyben az olasz munkások háltak. Az illető tizenkilenc éves vasuti munkás.

Két epizód.

Vámsz. Vámsz. Gábor, „Halló levelek” című krónikájából.

(1868.)

Még 1866 elején elhatároztuk a máramaros-szigeti „Érzsébet” kisdedő-egyesület választmányában, hogy felséges asszonyunknak névnapja alkalmára albumot fogunk átnyújtani. Érintkezésbe léptem a végeti Majláth kancellárral, aki úgy nyilatkozott, hogy ő felsége nem fogad el ugyan ajándékot, de ha annak külső értéke nem lesz, úgy az „emlék” átnyújtása nem fog akadályokba ütközni.

A legszerényebben kiállított virágos, bajorkék bársonyba kötött album fedelén a magyar koronával ékített ezüst „E” betű áll, míg az első bel-
lapon a dedikáció e szavakkal:

„Ő császári királyi felségének, Ausztria császárnéja, Magyarország királynéjának, legmagasb névnapja alkalmára 1866. november 19. napján, legmélyebb hódolattal, a máramaros-szigeti Érzsébet kisdedő egyesület.”

E fölött van ő felsége élethű arcképe, Jan-
kovich Gyula rajza alatta pedig Máramaros címere.

A hódolati feliratot követő lapokon, színezett nagy fényképek tüntetik fel a kisdedeket a játszótéren, a testgyakorló helyen, valamint az a jelenet is látható, mikor a gyermekek a felséges védasz-
szony mélszobrát megkoszorúzzák.

Majláthtól azt a távirati értesítést kaptam, hogy ő felsége Schönbrunnban, november 25-én, délben fog audiencián fogadni.

Erre Bécsbe utaztam véletlenül éppen Majláthtal, akinek a vasuton megmutattam az albumot s ő rendkívül dicsőreleg nyilatkozott annak egyszerűségéről s a szívhez gyöngéden szóló diszes tartal-
máról.

A „Magyarország királynéjának” szavakra mutatva, Majláth mosolyogva mondá:

— Helyesen irták, mert tényleg is királyné lesz rövid idő múlva.

És sokat beszélünk hazánk közel jövőjéről, alig érintve a közel és messzebb múltat. Ki gondolta volna, hogy e nagy karakter, e tetőtől-talpig magyar hazafi, mint országbíró olyan irtózatúan tragikus véget fog érni.

Mikor Schönbrunnban az elfogadóterem ajtaján beléptem, az átellenben levő ajtóból ő felsége lépett ki s felém közeledett, míg főudvarmesternője az ajtónál megállott.

— Fogadja felséged kegyesen e lapokat, mint néma és szerény, de annál őszintébb tolmácsolt hódolatteljes ragaszkodásunknak, kiolthatatlan szeretetünknek.

E szavakkal nyújtottam át az albumot s azt egy asztalkára téve, a lapokat ő felsége parancsára azonnal meg is mutattam. Amikor arcképét s a szobrát megkoszorúzó gyermekeket megpillantotta, angyali mosolyt átlátszó pírrel ékített, bájos arczán s igézőleg ragyogó szemében.

Felédhetetlen marad előttem e megragadó jelenet; feledhetetlen az a varázscsengésű, tiszta, olvadó hang, amelylyel „édes hazánk”-ról meghatóan beszélt.

— Áldott legyen a hölgyek hölgye, aki a trónról annyi század után zengile édes nyelvünket, jóslólag mutatva Szent István birodalma felé s intőleg figyelmeztetve a rövidlátókat, hogy „In hoc signo vinces”.

Ezt irtam az „Országgyűlési levelek” egy-
kébe, akkor 1868-ban, ezt írom most is — huszon-
hét év után.

(1868.)

Az ujszülött Mária Valéria főhercegnőnek április 25-én véghezment megkeresztelésénél nem a világi fény, a nők ékességei, gyémántokkal rakott homlokdiszai, nem a férfiak csillogó köntösei ragadták meg figyelmemet, hanem a nápolyi királyné, ez a szép és érdekes asszony, aki most közelebb vette fel özvegyi fátyolát és a fényes menettel együtt haladó — szoptatós dajka!

Mária királyné deli termetével, könnyed haj-
longásaival, nyájas mosolyával élénken emlékezte-
tet bennünket nővérére, királynénkra, a dajka pedig közönséges falusi paraszt öltözetével, a fejét védő piros kendővel a magyar háziasszonyra.

A fejedelmi nővérek június 9-én, este utaztak el fővárosunkból Schönbrunnba.

Mikor a királyné a pályaudvaron föltakarta kisdetét és megmutatta a környező sokaságnak, sokszorozott örömriváltság követte e jelenetet.

Most is fülemben csengenek a királyné varáz-
szavai:

— Őszszel ismét h a s a jövők.

És hazajött a felséges asszony őszszel, télen, tavasszal és nyáron sokszor egymásutánban, míg aztán hosszabb és hosszab szünetek következ-
tek be.

De csonka volna az év krónikája, ha nem jegyzném fel október 10-ét, amidőn Taxia hercegnő levélben értesített engem, hogy kéresem következtében felséges királyunk október 12-én délután fogad engem Gödöllőn.

Akkor köszöntem meg ő felségének a Mária Valéria főhercegnő születése alkalmából a szigeti „Erzsébet” kisedővő-egyesület részére adományozott kétezer forintot.

Még most is e fogadtatás varázsa alatt állok.

Gödöllőn töltöttem boldog házasságom első napjait. Akkor pusztán állott a herceg Grassalkovics-féle kastély az elhanyagolt park közepén; ki hitte volna, hogy egy pár évtized múlva a királyi család pihenő helyévé lesz!

E parkban mindennap bosszan sétálgattam felséges asszonyunk, a királynéját imádásszerűen tisztelő Ferenczy Ida fölolvadó társaságában. Egy ily séta alkalmával kigyó csuszott el a királyné lábai előtt.

— Ni, milyen szép kigyó! mondá a királyné mosolyogva.

— Nem kigyó az, felséges asszonyom, hanem „kíjzó”, — jegyzé meg patriarchális bátorsággal a félőves Mária Valéria főhercegnővel előtük haladó kecskeméti dajka.

És lőn derűltég.

Aki látta a királynét a szabadban, őszí szép napon, midőn kis leánya felé hajlik s azt anyai szem varázsával mosolyra ingerli, amint a kalitkában rapkedő gerlékkel mulattatja szép kiskedét, amint megmutatja neki magyar komondorát, amelyet megsimogat, amint könnyedén lovára szökve, tova vágat a Rákos homok-halmain, aki látta benne nemcsak az udvari fénytől övedezett királynét, hanem az asszonyt és az anyát is — csak az fogja őt kellően magasztalhatni.

Várady Gábor.

POLITIKAI HIREK.

A tisztelt Házból. A képviselőház a temetést követő harmadik napig függesztette fel üléseit, s így a legközelebbi ülés kedden lesz, délelőtt tíz órakor. Szerdán és csütörtökön megint nem lesz ülés a vigiliák miatt, valamint szombaton se, mikor országiszerte requiemek lesznek. Az igazi parlamenti munkát a tisztelt Ház csak e hónap vége felé kezdi meg, egyidőben az osztrák Reichsrathal.

Uj főrend. A hivatalos lap mai száma közli Szabó Józsefnek, az erdélyi gazdasági egyesület elnökének a főrendház tagjává történt kinevezését. A kinevezésről szóló királyi kézirat így hangzik:

A főrendház szervezetének módosításáról szóló 1885. VII. törvényzikk 5. szakasza alapján, magyar minisztertanácsom előterjesztésére, csikszentmártoni Szabó Józsefet, az erdélyi gazdasági egyesület elnökét ölethosszúlan a főrendház tagjává kinevezem.

Kelt Schönbrunnban, 1898. évi szeptember hó 10-én.

FERENCZ JÓZSEF, s. k.

B. Bánffy, s. k.

A kinevezést ő felsége a királyné halála napján írta alá, persze a szomorú hír vétele előtt.

KÜLFÖLD.

Szerb-bolgár konfliktus. A Balkánon megint baj van. Azaz, hogy ismét normálisak az állapotok. Most Szerbia és Bulgária újra összetűztek. Egy kapitány személye okozta a konfliktust, amely mind a két kis államot izgatottságban tartja. Bulgária Morsov vezérkari századost ajánlotta belgrádi katonai attachénak. A szerb kormány azonban kijelentette, hogy Morsov kapitányt nem fogadják el, ajánljon Bulgária más valakit, lehetőleg olyat aki semmiféle gyilkosságban nem gyanús. — Morsov kapitányról ezt nem igen mondhatni el, mert Stambulov meggyilkoltatásában neki is szerepet juttattak s

ez a kérdés még nincs tisztázva. Szófiában nagy haragra lobbantak a lecke miatt s a szófia újságok mindent elmondanak a szerb kormányról, amit csak a nyomdafesték elbírhát.

Dreyfus.

Páris, szeptember 16.

Számos lap jelentése szerint Sarrien igazságügyminiszter befejezte a Dreyfus-ügyre vonatkozó iratok tanulmányozását s a holnapi minisztertanácsban közölni fogja azt a szándékát, hogy az iratokat az illetékes bizottsághoz juttatja a revizionális eljárás megindítása végett. A lapok előre látják, hogy a minisztertanács, Zurlinden hadügyminiszter kivételével, egyhangulag hozzá fog járulni az igazságügyminiszter nézetéhez. Zurlinden hadügyminiszter Sarrien rábeszélése dacára még tegnap is kijelentette, hogy ragaszkodik abbeli elhatározásához, hogy lemond, ha nem lesz egy nézetben minisztertársaival. A „Figaro”, a „Rappel” és „Matin” jelentése szerint Brisson miniszterelnök erre az esetre maga veszi át a hadügyi tárczát, a belügyi pedig Valló belügyi államtitkárnak adja át.

Páris, szeptember 16.

Egy népgyűlésen, amelyen körülbelül kétezer ember volt együtt, határozati javaslatot fogadtak el, amelyen Piquard ezredes szabadon bocsátását és a katonai bíraskodás korlátozását kéri. A gyűlés továbbá rokonérzését fejezte ki Dreyfus és családja iránt.

Páris, szeptember 16.

Az „Aurore” közlése szerint legközelebb tartóztatnak egy katonatisztet, aki a neusei departementben állomásozik, mert közreműködött a Dreyfusra vonatkozó iratok összeállításában. A tiszt nevét nem említi a hír.

Páris, szeptember 16.

A „Matin” és a „Rappel” azt állítja, hogy Cavaignac volt hadügyminiszter az utolsó minisztertanácsban elismerte, hogy lehetetlen még tovább is ragaszkodni ahhoz az állításhoz, hogy a bordereaut Dreyfus írta.

Páris, szeptember 16.

Sarrien igazságügyminiszter a holnap délelőtt tartandó minisztertanácsban közölni fogja, hogy a szükséges intézkedéseket a Dreyfus-pör megújítására késedelem nélkül megteszi. Kétségtelen, hogy az összes miniszterek, Zurlinden kivételével, aki lemond, Sarrien intézkedését helyeselni fogják. Sarrien intézkedései első sorban a hamisító Henry vallo-mási jegyzőkönyvén alapulnak. Továbbá egy még Cavaignac által a bordereauról tett nyilatkozaton, mely határozottan állítja, hogy Dreyfus a bordereaut nem írhatta. Ez érthetővé teszi, hogy Cavaignac ismert beszédeben miért nem említette a bordereaut.

A „dicső” francia hadsereg.

Gennetines, szeptember 16.

A mai csapatszemen Faure köztársasági elnök hatfogatu hintóban, a connaught-i herceg és fényes vezérkar kíséretében jelent meg. Az elnök elhajatott a csapatok előtt és azután kitüntetések osztogatott, majd a connaught-i herceggel helyet foglalt egy tribünön, hogy a csapatok elvonulását végignézze. Ezalatt igalmas jelenet játszódott le. Breton szocialista képviselő ugyanis nem vette le kalapját a zászló előtt. Több újságíró felszólította, hogy vegye le a kalapját, de Breton vonakodott ezt megtenni, mire több oldalról meglökték és a tömeg efele kiáltásokba tört ki:

„Le a zsidókkal! Le Dreyfus-val! Eljen a hadsereg!”

Breton erre visszahúzódott. A csapatok elvonulása lovassági rohammal végződött, de a főlvert por megrátolta a kilátást. A csapatszeme délben fejeződött be. Faure elnök és a connaughti herceg kocsira szálltak és a föld-

mivelési iskolába hajtattak, ahol az elnök nagy reggelit adott. A reggelinél Negrier tábornok, a legfelsőbb katonai tanács tagja, felköszöntötte Faure elnököt, biztosítván őt arról, hogy a hadsereg vezetői sohasem tartották a törvényeket nagyobb tiszteletben, sohasem értettek inkább egyet és sohasem voltak készebbek egymásért helytállni, mint most. Beszédét ezzel végezte:

— Sohasem biztunk jobban a hadseregben és csapataink ezt a bizalmunkat igazolni is fogják!

Negrier tábornok pohárköszöntőjére válaszul Faure elnök köszönetet mondott a connaughti hercegnek, hogy jelen volt a hadgyakorlatokon és kifejezte jókívánatait Viktoria angol királynő irányában. Megköszönte továbbá az idegen tiszteknek is megjelenésüket és hozzá tette, hogy az 1899. évi hadgyakorlatok a hadsereg jeles kiképzettségét, a tisztikar odaadását s a csapatok figyelmét és buzgóságát a legkedvezőbb világításban mutatják. A muló megpróbáltatások csak még szorosabbra fűzték a köteléket a nép és a hadsereg között. Midőn a hadsereghez fordul, az egész nemzethez szól, mint a francia család gyermekeihez. Az elnök e szavakkal végezte beszédét:

— Ez az egység a mi erőnk; ezzel győzte le Franciaország azokat a borzasztó eseményeket, amelyeknek emlékét nem felejtethetjük el soha. Ez az egység az az alap, amelyen forrón szeretett hazánk hivatását a világban be fogja tölteni.

TÁVIRATOK.

A forrongó Kréta.

Konstantinápoly, szeptember 16. Kandiából jelentik tegnapi kelettel, hogy az adóhivatal megkezdte működését, továbbá, hogy eleget tettek az angolok ama követelésének, hogy lerombolják azokat a házakat, amelyekből az angolokra lövöldöztek. Ellenben a zavargások fokolompósaik még nem szolgáltatották ki. E követelésnek, valamint az angolok harmadik követelésének határideje is ma járt le.

Tegnap a porta újabb hosszú távirati körjegyzéket intézett a londoni, szentpétervári, párisi és római török nagykövetekhez, amelyben a megegyezés létrejöttét sürgeti, hogy Kandiában a tengernagyok és a török csapatok együttesen járhasanak el.

A világbéke.

Konstantinápoly, szeptember 16. Hír szerint a pétérvári török nagykövetet utasították, hogy a leszerelési javaslatra azt válaszolja, hogy a portának a legutóbbi háború következtében ki kell egészítenie hadifelszerelését. Mostani véderéjének fentartása megfelel a török állam nagy terjedelmének és a status quo fentartására szolgál, mindazáltal hajlandó a porta a konferencián részt venni, de előbb ismerni akarja annak programját.

A szudáni hadjárat.

London, szeptember 16. A „Daily Telegraph” levelezője jelenti lapjának Asszuánból, hogy meginterviewolta a kalifa „Tevükie” nevű gőzhajójának kapitányát, midőn visszatért Fasodából Omdurmanba. A kapitány pontosan leírta azt a lobogót, amely most Fasodában leng; kétség sem férhet hozzá, hogy az francia lobogó. A kapitány elmondta, hogy Fasodától oly távolságban kötött ki, hogy lőtávolon kívül legyen és a benzülöttektől megtudta, hogy nyolc európai és száz szenegáli, feketéktől támogatva, megtámadta a dervisek fasodai helyőrségét. A csata nyílt mezőn

folyt le. Száz dervis elesett, a többi megfutamadott. Ugyanez a levelező jelenti, hogy a „Szultán” ágyunaszád, amelyet e hónap 8-án a Kék Niluson fölfelé küldtek, visszatért Omdurnába. Feladata az volt, hogy elvágja a gedaresi helyőrséget, amely számszerint 2500 ember, a kalifa csapatainak segítségére sietett. A hajó találkozott az ellenséggel és összes hajó- és gyorstüzelő ágyúval megtámadta azt. Ezer dervis elesett, a többieket visszaszorították. Hír szerint a kalifa körül van fogva és néhány nap alatt akár élve, akár halva, az angolok kezébe kell jutnia.

Spanyolország és Amerika.

Washington, szeptember 16. Hivatalos helyen kijelentik, hogy a békebizottság Párisba utazó tagjai a tárgyalások módjára vonatkozólag teljes utasítást kaptak, amint azt a legutóbbi két nap beható tanácskozásain megállapították. A párisi tárgyalásokon előre is ki fogják jelenteni, hogy az amerikai Egyesült-Államok követeléseitől semmiben sem térhetnek el. Mac Kinley elnök határozatát a kabinet tegnapi ülésén egyhangulag helyeselték.

Madrid, szeptember 16. A régenskirályné ma aláírta azt a dekretumot, amely elrendeli a területátengedésre vonatkozó, a cortes által elfogadott törvény közzétételét.

HIREK.

A szív sebei.

Meg lehet-e gyógyítani a megsebzett szívet avagy a szíven ütött seb feltétlenül halálos-e?

Ezen a kérdésen vitatkoznak most a monarchia tudós orvosai, abból a szomorú alkalomból, hogy királyasszonyunkat nemes szíven érte a halálhozó gyilkos.

Az ó-korban abszolút halálosnak tartották a szívsebet, a tizenhetedik században élő Hollerius Jakab mondotta először, hogy a szív megsebzése nem mindig és nem feltétlenül halálos. A szívseb meggyógyulásáról 1642-ből maradt fenn az első adat.

Csak századunkban vették gyakrabban észre a szívseb meggyógyulását, amint ezt francia, német és angol orvosok följegyezték. Általánosságban azonban még ma is a szív sebei a legveszélyesebb. Gondos statisztika szerint száz eset közül legfeljebb csak tizenhatban gyógyult meg a seb.

Az emberi szívnél külső sérülések ellen meglehetősen exponált helyzete van, de azért a mellkasban egy különös szerkezetű mellsáncz védi meg többféle támadástól. Így a kilőtt golyó könnyen visszapatlan a bordákról, az ütő-fegyverek is hatalmas ellenállásra találnak az elasztikus mell- és bordacsonton, csak a keskenyebb eszközök hatolnak át könnyen a bordaközökhöz. Épen ezért ezek a legveszélyesebb fegyverek a szív megsebzésénél.

Rendszerint könnyebb sérüléseknél is aggasztó jelek mutatkoznak; ájulás, sápadtság, vérzés és nagyfokú félelem. De van arra is akárhányszor példa, hogy a megsebesítettnek fogalma sincs veszélyes sebééről. Így Davis Tamás 1834-ből említést tesz egy tízéves fiúcskáról, akinek mellébe három hüvelyk hosszú fadarab hatolt be a harmadik és negyedik borda között. De azért haza futott körülbelül ötszáz lépésnyire fekvő lakásukba és csak harminczhat nap múlva halt meg. Ambroise Paré említi, hogy valakinek bal mellét párhajban átszúrták, de azért még vágott egynehányat ellenfele felé, sőt kétszáz lépésnyire utána is futott. Ekkor azután holtan összerogyott.

Ezeket az eseteket a szív szerkezete és működése magyarázza meg. Amikor ugyanis a szív összehúzódik, bezárul a seb, amikor pedig kitágul, a nép kitódul. Egy perc alatt 60—72-szer ismétlődik, úgy, hogy elvérzés folytán csakhamar bekövetkezik a szív téllensége: a halál.

Csak nagyon előnyös körülmények között gyógyulhat meg a szívseb. Sok függ különösen

a seb formájától és irányától: minél egyenesebb a seb, annál nehezebben gyógyítható.

Gyakran előfordul, hogy a külső vérzés teljesen hiányzik, vagy pedig olyan csekély, hogy alig lehet észrevenni. Ezt a tünetet az magyarázza meg, hogy a vér legnagyobb része befelé ömlik. Nem vérző sebnél mindig belső vérzést gyaníthatunk.

Mint említettük, megtörténik néha, hogy a beteg nem éri meg veszélyes sebéit, de a legtöbb esetben a seb rövid idő alatt ájulást okoz, amely egy-két percig, de esetleg órákig is eltart. Egyedül áll a Durande-eset, amelynél az ájulást öt napig tartó tetszhalál követte. Az ájulást az idegrendszer megrázkódtatása idézi elő, ugyazinte a kimondhatatlan félelmet és a nagy gyengeséget is, amelyet egyedül a vérvesztés magyaráz meg. Sok betegnél reszketés és görcsök mutatkoznak; egyesek nehezen lélegzenek.

A fájdalom a szív megsérülésénél nem mindig jelentkezik, néha egészen elmarad. Sok esetről tesznek említést, amelynél a beteg semmi beseb sem vette sebéit, sőt a seb megtapogatása sem okozott neki fájdalmat. Ezért vannak orvosok, akik a szívet érzéketlennek tartják.

Ha a sebben valami idegen testrészt, tü, késhegy vagy golyó hennmarad, ez a gyógyulást nem nehezíti meg, amint ezt akárhányszor példa igazolja.

Az orvos első feladata, hogy a vérzést csillapítsa, a sebet bezárja és a beteget lehetőleg erősítse. Bizonyos esetekben az ájulás hasznos lehet, ép így az érvágás is, ha tudniillik a beteg erős és kívánatos, hogy a sebben minél kevesebb vér legyen. Az idegen test eltávolításával nem szabad sietni, mert ez esetleg elvérzést okozhat. Az első segélynyújtás után nyugalom, hideg temperatura és esetleg morphiuminjectio szükséges a teljes gyógyuláshoz.

Lapunk mai száma 16 oldal.

— **Vakhir.** Bécsben és Budapesten ma délután az a hír volt elterjedve, hogy Luitpold bajor régensherczeg ma hirtelen meghalt. A vakhir és a nyomába hamarosan megjelent kétkrajczáros különüjság a részleteket is el tudta mondani, azt jelentvén, hogy Luitpold herczeg ma vasutra ült, hogy Erzsébet királyasszony temetésére utazzék, utközben azonban a vasuton gutaütés érte és rögtön meghalt. A hírből egy árva szó se igaz, még az se, hogy a régensherczeg elutazott Münchenből. — Egy müncheni távirat jelenti ugyanis, hogy Luitpold csak tegnap déliben érkezett Münchenbe és csak ma, pénteken este indul el Bécsbe különvonaton. A régensherczeg elrendelte, hogy Erzsébet királyné eltemetéseig minden zászló felárbozra legyen eresztve és felkérte Craillsheim báró miniszterelnököt, hogy az osztrák-magyar követség ügyeinek vezetésével megbízott Braun báró követségi tanácsosnak fejesse ki személyesen őszinte és mély részvétét.

Münchenből kapjuk még a következő sürgönyt:

München, szeptember 16.

A Luitpold régensherczeg megbetegedéséről szóló hírek minden tekintetben teljesen alaptalanok. A régensherczeg ma este Bécsbe utazott.

A nyugtalanító hír onnét támadhatott, hogy Luitpold régensherczeg néhány nap előtt vadászat közben rosszul lett. A baja azonban csekély volt és mulékony természetű, s mikor Münchenbe érkezett, már teljesen jól érezte magát.

— **Uj egyetemi tanárok.** A budapesti tudományegyetem orvosi karán az idei iskolai évben két új rendkívüli tanár fog működni, Korányi Sándor dr., aki az idegrendszer kísérleti és gyakorlati kór és gyógytanáról és Grosz Emil dr., aki a szemészetről tart előadásokat. Mindkét magántanári közelebb terjesztette föl előléptetésére a kar a közoktatásügyi miniszterhez.

— **A természetbúvárok gyűlése.** A természetbúvárok nemzetközi kongresszusa, amelyet Londonban tartottak, véget ért. A kongresszus rendkívül

látogatott volt, még Kína és Japán sem hiányzott onnan. Magyarországot Horváth Géza dr., a magyar nemzeti muzeum küldötte, Apáthi István a kolozsvári egyetem tanára és Brusina zágrábi egyetemi tanár képviselte.

— **A szív és a gyomor.** Azt hinné az ember, hogy ez a két előkelő ur az emberi szervezetben igen idegen egymástól és soha sincs közöttük se közeledés, se érintkezés. Pedig nem úgy van. Ami kitűnik az alább előadottból. Szól pedig ez a „kis pipáról” melynek hazafias vendéglőse Karikás Miska, holnap déliben a nemzeti gyászra való tekintettel bezárja vendéglőjét és senki fiának nem ad enni, ezzel is fokozni akarván az ország gyászát. S valóban nem lesz érdektelen látni, hogy e pompás kis vendéglő csökönyös törzsvendégei, kiknek gyomruk egy egész életen át megszokta ezt a speciális jóízű kosztot, hogyan fognak étlen szomjan bolyongni a városban, míg a szenvedhetetlen éhség végre bekergeti őket a szélrözsa különböző irányában fekvő ebédlőkbe. A „kis pipa”-t az viszi erre a rendkívüli elhatározásra, mert a „kis pipa” mégis más mint a többi vendéglők. A „kis pipa” némi viszonyban állott a királynéval. A felséges asszony a nyolczvanas években néhányszor innen hozatta az ebédjeit, amikor aztán az öreg Karikás főzött úgy, ahogy Isten tudnia engedte. Nem kérte emiatt a megboldogult öreg Karikás az „udvari kis pipa” címet, mert szegény ember volt, hanem eltette gondosan a tányérokat a „kis pipa” muzeumába, amelyekről a folség étkezett s ezek a tányérok, melyek diszhegyen őriztetnek ereklye gyanánt, megsugják a fiatal Karikásnak is, hogy mi a tisztesség. Ilyen szomorú napon, amikor a szívek fájnak, törzsvendég ide, törzsvendég oda, — szenvedjenek egy kicsit a gyomrok is.

— **Csendes hajó-avatás.** Bécsből táviratozza tudósítónk: A királyné ő felsége halála miatt elmaradnak az összes ünnepek, amelyeket a „Kaiser Karl VI.” nevű új torpadó-kosztjó vízrebocsátására tervbe vettek. A hajót október negyedikén minden ünnepség nélkül bocsátják vízre.

— **Egy község lángokban.** Mihályháza veszprémmegyei községben tegnap délután 141 lakóház és 339 melléképület leégett. Ot t e m b e r odavesztett, azonkívül minden takarmány és gabona a lángok martaléka lett.

— **Nyolczvanéves Othello.** Évek óta rossz viszonyban él Dobák János nyolczvanéves karczagi gázda a második feleségével, Nagy Zsuzsánnával. Az öreg ember attól félt, hogy meghal és az asszony, akire vagyona marad, ismét férjhez megy. A nyolczvanéves Othello, hogy vagyona ne maradjon az özvegynek, ezelőtt néhány héttel felgyújtotta tanyáépületeit. Jóságai mind odaégtek, mert az öreg bezárta az ajtókat és menteni mit sem lehetett. Pusztította a féltékeny vén ember a vagyonát mindenképen. Az éjjel Dobák háza a földig leégett. Benne égett a z ő r e g f e l e s é g e i s. Dobák, aki vén ember léteire erőteljes férfi volt, egy kötéllel megfojtotta az asszonyát, aztán felgyújtotta a feje fölött a házat. Az asszony visszanyerte később eszméletét és egész az ajtótól vándorolt, hol azonban a ráhullott tüzes üszök összeégette. Az öreg künn az udvaron a kutágasra akasztotta fel magát szörnyű tette után. A tüzhöz siető emberek holtan találták.

— **A mama helyett.** Egy fővárosi színiiskolai növendék erkölcsi bizonyítványt kért a rendőrségtől. A főkapitányság ki is állította azt, de olyan adatokat sorolt föl benne a kisasszony anyjáról, hogy a bizonyítványnak semmi hasznát sem vehette volna. A kisasszony a különös erkölcsi bizonyítvány miatt panaszt emelt a belügyminiszterünknél, amely most 49725/98. szám alatt következő határozattal leczkéztette meg a mi „erkölcsös” rendőrségünket:

„A L. Margit n—i születésű 21 éves izraelita vallású hajadon, színinövendék, budapesti lakos részére kiállított erkölcsi bizonyítvány tartalma ellen nevezett által beadott felelkezés tárgyában tett fölterjesztésére értesítem czimedet, hogy a szóban levő erkölcsi bizonyítványt m e g s e m m i s i

tem s utasítom czimedet, hogy folyamodó L. Margit részére az erkölcsi bizonyítványt az anyjára vonatkozó megjegyzés mellett és a velem állítsa ki. Mert — eltekintve attól, hogy mindenki csak saját tettéért felelős és senki bűnét vagy hiányát másnak terhére róni nem lehet s így nem tudható be a gyermek terhére sem a szülő cselekménye — valamely egyén részére kiállított bizonyítványban, ennél fogva az erkölcsi bizonyítványban csak a z illető egyén személyére vonatkozó adatok sorolhatók föl, más személyt illető adatok fölvételeknek abban helye nincs.*

— Öngyilkos aggastyán. Gazdag nemes család elszegényedett ivadéka, egy hatvannyolcz éves aggastyán pusztította el magát tegnap Felső-Egri szilágymegyei községben a vadászfegyverével. Graner Antal az öngyilkos öreg ur, déli tizenkét órakor magára zárta a szobája ajtaját s fegyverével a szájába lőtt. Koponyája szétesett s azonnal meghalt. Az öreg ur Nagyváradon lakó fiához, Béléhoz, a következő levelet intézte:

„Kedves fiam Béla!
Kénytelen vagyok neked, mint gyermeknek megpanaszolni a lelki fájdalommat és te is igaznak fogod találni. Nézd meg, fiam, míg a kedves feleséged Egriegen volt, tőlem sajnált egy tányér levest, sőt az nem volt elég, hanem éjszaka idején elkergetett a háztól. Már most, amint hallom, megfordítva van a dolog, mert te abból a kis rongyos szekerességből tartod az egész házat és azokat a tekerő fiukat és a feleséged nem akar segíteni egy krajczárral sem. Úgyelj fiam, nehogy eladósodj, idővel lovad, szekered odaveszzen és a végén téged is elkeressen, gyalog kerülj haza. Már most, kedves fiam, felszólítalak, ha elhatározad magad, hogy örökre váradlakos akarsz lenni, abban az esetben jöjj le bár két napra, hogy a paphoz vagy másokhoz telepíts le engemet és helyeztes el, mert édes apád vagyok és az Isten is megáld, mert már megelégettem ezt a sok inséges, nyomorult életet, amin az egész világ csudálkozik, hogy mire jutottam.“

— Asszonyok klubja. Természetes, hogy Londonban alakult meg az újabb klub, amelynek vezetői és tagjainak nagyjából nőkből áll. Semmi ok nincs arra, hogy ez újabb intézmény fölött gúnyolódjunk. Az asszonyok komolyan fogták fel dolgukat és a klub már középpontja és vezetője számos, a nőképzés és nőemancipáció fejlesztésére szolgáló intézménynek. Elnöke, tisztviselői ennek a londoni klubnak egytől-egyig hölgyek, kiknek az egyet helyiségeiben szigorúan tilos a politizálás. Mert erre a tilalomra London hölgyeinél szükség van. Sehol annyira nem folynak bele a politikai alakulásokba az asszonyok, mint épen Londonban. A klubba csak olyan férfiak léphetnek be rendes tagokul, akik a tudomány, a művészet vagy irodalom szolgálatában állanak. Az egyesület által fenntartott iskolák kenyérpályákranevelik a nőket. Gondoskodnak azonkívül a hallgatók alkalmazásáról is, ha azok iskoláikat elvégezték. A tanfolyamok hallgatói nemcsak szellemi kiképzést nyernek, hanem a sport számos fajtát is űzhetik a rendelkezésükre álló helyiségekben. A klub szépen halad kitűzött célja felé és jó szolgálatokat tesz a nőemancipáció eszméjének.

— Testvérháború. Spitzer Lipót napszámos a testvérháborúval, Spitzer Gáborral az éjjel Újpest felé halagott. Utközben összeversztek és Spitzer Gábor úgy szurta hasba Lipót öcséjét, hogy a kés pengéje beletörött. Eszméletlenül vitték a Rókus-kórházba. A brutális testvért pedig letartóztatták.

— Letartóztatott vendéglős. Tegnap számbunkban megirtuk, hogy egy Weismann nevű vendéglóst a rendőrség letartóztatott királlysértés miatt. E hírünkre vonatkozólag a rendőrség kijelenti, hogy nem Weismann, hanem egy más ember ellen történt meg a feljelentés. Ezt is azonban szabadon bocsátották, mert a királlysértést sem tudták rábizonyítani.

Napló.

Naptár: Szombat, szeptember 17. Adami katolikus: Lambert pk. — Protestáns: Lambert. — Görög-orosz: (szeptember 5.) Zakariás. — Zsidó: Tiszri 1., 5658. év. Roschhaschono. — Nap két 5 óra 25 perczer, nyugszik 5 óra 51 perczer. — Hold két 7 óra 05 perczer reggel, nyugszik 5 óra 55 perczer este.

A miniszterek nem fogadnak.

Az összes hivatalok, színházak és látványosságok, könyvtárak és előadások az országos gyászra való tekintettel szünetelnek.

Régi béketárgyalások.

— Történelmi reminiscenciák. —

A czár lefegyverezési eszméje, amely Európában oly nagy meglepetést keltett, épséggel nem új. Már a szent szövetség, melyet közvetlen a bécsi kongresszus után kötöttek, a világbéke némi biztosítékának látszott s csak Anglia makacskodásán mult, hogy nem lett azzá. 1831-ben ismét fölmerült a lefegyverezési eszméje egy Párisban tartott diplomáciai tárgyaláson, amelyen Sebastiani, Apponyi, Granville, Werther és Pozzo di Borgo Franciaország, Ausztria-Magyarország, Angolország, Poroszország és Oroszország képviselőiben a következő szövegű jegyzőkönyvet írták alá a lefegyverezésről:

„Az öt nagyhatalomnak Párisban összegyűlt meghatalmazott képviselői azzal a szándékkal, hogy az általános békét megerősítsék s hogy a népekről a folytonos fegyverkezéstől rájuk rótt terhet levegyék, Európa jelenlegi állapotának megvizsgálása után nagy elégtétellel tapasztalták, hogy a béke és egyetértés, mely a hatalmak közt uralkodik, s mely az államok függetlenségén s a kölcsönös szerződések megtartásán nyugszik, ma lehetővé teszik a kormányoknak egy régen és forrón óhajtott reformját tudniillik az általános lefegyverezést. Ennek következtében s a kapott meghatalmazások erejénél fogva megegyeztek abban, hogy:

1. Franciaország, Ausztria-Magyarország, Nagy-Britannia, Poroszország és Oroszország a közönséges békelétszámra redukálják szárazföldi és tengeri hadierőjüket.
2. Hogy a lefegyverezési rendszabályok végrehajtása az 1832. évi január elsején kezdődik és ugyanannak az évnek május elsején fejeződik be.“

A militarizmus óriási fejlődése megmutatta, hogy mennyire eredménytelen maradt ez a megegyezés.

Azóta történt még egy kísérlet a béke megteremtésére, mely az előbbinél jobban hasonlít ahhoz, amely most tartja lábban Európát.

Tíz nappal Frederik dán király halála előtt (1863 végén) a következőket mondta III. Napoleon trónbeszédében:

„Az 1815-ik évben kötött szerződések elvesztették érvényességüket. Nem tehetünk okosabbat, mint hogy egy közös konferenciára hívjuk össze Európa összes hatalmait s ezen a módon egy legfelsőbb bíróságot alkotunk, mely hivatva van a nemzetek vitás ügyeiben ítéletet hozni.“

Ezek a szavak villámként hatottak Európa politikusaira. Még ugyanazon a napon, amelyben Napoleon trónbeszéde elhangzott, meghívók mentek az összes európai fejedelmekhez, akiket Párisba közös konferenciára hívtak meg. Ezek a meghívók olyan színjátéknak híradói voltak, amely mellett a frankfurti fejedelmi gyűlés egészen eltörpült. A leg-hatalmasabbak és legrettegettebb uralkodó, akinek akkor III. Napóleont tartották, ünnepélyesen kijelentette, hogy Európa államainak jogalapja, amennyiben az a bécsi kongresszus határozatán alapszik, nincs többé.

— Ez impertinens beszéd! Kiáltotta Viktória angol királynő.

— A csiny nagyon merész! Mondotta Sándor czár.

Husz koronás uralkodó tárgyalása, a tárgy meghatározása és illetékességük megállapítása nélkül kevés kilátást adhatott, a békés megoldásra. Senki sem örült a meghívásnak, de senki sem merte a visszautasítással a rettegett fejedelmek haragját magára vonni. A kisebb udvarok is, mint a pápás és a szultáné, versenyeztek a szolgálatkészségben. A nagyhatalmak valamennyien szerették volna, ha egyik közülük visszautasítja a meghívást. Oroszország Ausztriától várta, az angol miniszter meg azt mondta, hogy első sorban Ausztria és Poroszország vannak hivatva a visszautasításra és csupán arra szorított, hogy az 1815-iki megegyezés érvényességét hangsúlyozta Párisban.

A Napoleon kongresszusi javaslatának természetes eredménye az lett, hogy az európai nagyhatalmaknak egymáshoz való viszonyában általános fordulat állott be. Angolország és Ausztria azelőtt Franciaország pártján állott Oroszország és Poroszországgal szemben. Most megfordult a dolog, és London és Bécs a két másik nagyhatalommal egyesülve a francia békebontó ellen foglalt állást.

A fejedelmek kongresszusából semmi sem lett, nyomban a meghívók szétküldése után kitört a háború Dánia ellen, két évre rá a német és olasz-osztrák, 1870/71-ben pedig a német-francia háború s vele Napoleon uralmának vége szakadt.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

* Debut a Vígyszínházban. A „Helyettes“-ben, Busnach és Duval bohózatában mutatkozott be ma este Boross Ferike, a Vígyszínház újonnan szerződött tagja. A kisasszony intelligens színésznő, aki csinosan, kedvesen játszik, bár Valentine szerepe több pikantiát, több szellemet kíván. A közönség szívesen fogadta és a fiatal naiva, úgy látszik, hasznavehető tagja lesz a Vígyszínháznak.

* Blaha Lujza első fellépte. Ma este kellett volna Blaha Lujzának először fellépnie a Népszínházban nyári szabadsága után. A művésznő gyengélkedése miatt azonban a „Falu rossza“ előadása elmaradt és helyette a „Jáfet 12 felesége“ került színre.

* Magyar Színház. Erzsébet királyné temetésének napján, szombaton, és a requiem napján, hétfőn, a Magyar Színház nem tart előadást.

* Ujházi Ede Máramaros-Szigeten. A Nemzeti Színház kitűnő művésze most három estén át Máramaros-Szigeten vendég szerepelt, ahol Komjáthy János debreczeni színtársulata játszik. Ujházi a „Constantin abbé“, a „Velencei kalmár“ és „Crampton mester“ szerepeiben lépett föl óriási sikerrel.

* A „Baba“ premliereje. Most, amikor Audran operettejének h e t a z a z a d i k előadását ünneplik a londoni Prince of Wales színházban, érdekes felemlíteni, hogy a darab bemutatója előtt mennyire félt az igazgatóság a bukástól. Bizonyosra vették, hogy a „Babá“-nak nem lesz sikere és már csak a nagyobb botrányt akarták elkerülni. Az igazgató nyomtatott czédulákat osztogatott a karzati közönség között, amelyeken tudatta, hogy annak, akinek nem tetszik a darab, az első felvonás után a pénztárnál visszafizeti a jegy árát: csak ne csináljanak botrányt! Utóbb kiderült, hogy erre az intézkedésre nem volt szükség. A pénztárnál senki sem jelentkezett, a „Baba“ pedig azóta meghódította az egész kontinenst.

* Megújított felvonás. Egy párisi színházban nemrégiben felelevenítették Alexandre Dumas „Gardes forestiers“ című színművét. Ebből az alkalomból a „Gaulois“ elmeséli, hogy a darab 1865-ben, mikor először került színre, csufosan megbukott. Dumas akkor különösen a színészeket sajnálta, akik hiába tanulták be szerepüket és így azt ajánlotta nekik, hogy a darabot adják elő a vidéken. Meghatalmazta őket, hogy „Alexandre Dumas drámai társulata“ néven szerepeljenek és megígérte, hogy a bemutató előadásokra le is utazik a vidéki városokba. Dumas ötlete fényesen bevált. A színházak mindenütt zsúfolásig tömve voltak, a költőt mindenfelé lelkesen ünnepelték. Történt azonban, hogy a laoni színházban óriási közönség várta Dumas előre hirdett megérkezését, de az idő mult, az előadást már meg kellett kezdeni és a mester még mindig nem jelent meg. Roppant zajban játszották végig az első felvonást, a közönség folytonos „Dumas! Dumas!“ kiáltásai elfojtották a színészek szavait. Végre, mikor már a függöny legördült, a prefekt páholyában látható lett Dumas, aki hajlongva köszöntötte meg a közönség ovációit. Néhány perc alatt az egész színházban elterjedt annak a híre, hogy Dumas lekéselt a vonatról és ezért érkezett csak az első felvonás után. A zajongók azonnal elcsendesültek és most már szívesen hallgatták volna végig az előadást,

csakhogy az első felvonásból — a saját lármájuktól — nem értettek egy szót sem. Végigzugott tehát a termen a kiáltó.

— Halljuk az első felvonást!

— És a közönség kívánságának lett is fogantatja, az első felvonást újra eljátszották.

FŐVÁROS.

(A felsőbb leány-iskola dícsőrete.) A vallás-és közoktatásügyi miniszter a ma délelőtt érkezett leiratában elismerését fejezi ki a belvárosi felsőbb leány-iskolában elért szép eredményekért s kívánatosnak tartja, hogy ez az iskola teljesen elkülönítessék a belvárosi polgári leányiskolától, mert a tanítás helyes menetét nagyban zavarta az a körülmény, hogy a növendékek eddigelő részben közös termeket használtak.

(A főváros közgyűlése.) A főváros köztörvényhatósága szeptember 23-án, pénteken, tartja legközelebbi közgyűlést.

(Az utolsó lóvasut.) A kereskedelemügyi miniszter megengedte, hogy a közúti vaspálya-társaság végképp eltávolítsa azt a legutolsó lóvasuti vágányt, amely a déli vasut pályaháza és a Szent János kórház közt vonult el. Ezt a vonalat különben is teljesen fölöslegessé teszi a Károly-kaszárnya Ferencz József-híd-zugligeri villamos vasuti vonal.

TÖRVÉNYKEZÉS.

— Elítelt nyomdászok. Az 1897. évi XLI. törvénycikkbe ütköző sajtórendőri kihágás miatt ma több nyomdász állt a büntető járásbíróóság előtt. Ez a törvény tudvalevőleg arra kötelezi a nyomdatulajdonosokat, hogy a náluk előállított sajtótermékekről havonként kimutatást nyújtsanak be a királyi főügyészséghez. Miután Engelmann Mór, Ehrenstein Mór, Eckstein Bernát és Jäger Ármin nem feleltek meg ennek a köteleességnek, Baló Lajos bíró őket ma egyenként tíz-tíz forint pénzbüntetésre, esetleg egy napi elzárásra ítélte.

— Okirathamisítással vádolt ügyvéd. A földhitelintézet panaszára a kuria több máramaros-szigeti lakost, köztük dr. Vider Antal ügyvédet vád alá helyezte hat közokirathamisítás miatt. Azóta már megtartották a végtárgyalást, amikor is Vidert, miután az ő bűnössége nem bizonyult be, felmentették s csak a többi vádlottakat ítélték el. Mivel azonban eddig még csak az első-bíróóság döntött a bűnpörben, a kuria Vidert az ügy jogerős befejeztéig most fegyelmi uton felfüggesztette az ügyvédség gyakorlatától s irodája részére gondnokul Teodorovics Zakár ügyvédet rendelte ki.

— Ügyvédek szaporodása. Budapesten 1857-ben 388, 1870-ben 555, 1881-ben 619, 1891-ben 1145 ügyvéd volt a fővárosi statisztikai hivatal adatai szerint. Minden 10.000 lakosra esett 1870-ben 28, 1881-ben 22, 1891-ben 29 ügyvéd.

— Tékozló gróf. A hivatalos lap mai száma közli, hogy a budapesti királyi törvényszék e hónap 12-én hozott ítéletével Bathány Béla gróft gondnokság alá helyezte. A gróft pazarlása miatt helyezték gondnokság alá.

A papagály tanuvallomása.

Klasszikus tanuvallomás alapján mondott tegnap salamoni ítéletet Daum dr. bécsi büntető bíró. A klasszikus tanu egy zöld papagály volt. Ugy történt, hogy a Grabenen letartóztatták Lober Mózes borbélyt, aki a járőreknél papagályt kínált megvételre. Ullmann Flora meglátta a papagályt s örömeiben felsikoltott;

— Ez ő, ez az én Cocóm!

Pillanat alatt nagy csődület támadt a Grabenen, rendőr is jött s ennek elmondta az asszony, hogy a papagály az övé, két hónap előtt röpült ki csifra kalikájából. A papagályt a rendőr konfiskálta, Lobert pedig lopás miatt feljelentette. A tárgyalást hamarosan kitűzték, mert a papagálynak államköltségen való gondozása és élelmezése sokba került. A tárgyalásra beidéztek a vádlottat; Ullmanné s a papagály is megjelent egy teremmozgás karján. A vádlott azzal védekezett, hogy a papagály az övé.

— Mit beszél a papagály? — kérdezte a bíró.

— Mindent, amit egy-jónevelésű papagálynak beszélnie s dalolnia kell.

— Például?

— Hát eldalolja a Kleine Wittve nótáját, azt mondja, hogy papa menj a doktorért s több ehhez hasonló okos megjegyzéseket.

A bíró a tanu kihallgatásához fogott. Ullmann Oszkár, a panaszos fia azt vallotta, hogy a papagály már tízenyolcz év óta az anyja birtokában van.

— Tudja, hogy mit beszél a papagály?

— Hogyne, azt beszéli, hogy: ta lump, Cocó óhes, Cocónak kávé kell.

— Hát beszéljen a papagálylyal!

Ullmann a madár elé állt, megsimogatta zöld tollait s barátságos pillantásokkal bátorította beszédre, a papagály azonban haragosan fordult el a tanutól.

— Ugy látszik, Cocó nincs jól diszponálva — szolt a tanu.

A bíró csendesen mosolygott, majd így szolt a vádlottnak:

— Beszéljen ön a papagálylyal.

A vádlott is megsimogatta a madarat s beszélt vele:

— Kell cukor?

— Igen — felelte örvendező hangon a papagály.

Vádlott: Elmenjek Viktorért?

Papagály: Igen, hogyne, mindjárt.

Bíró (a papagályhoz): Elmegy az asszonyhoz?

Papagály: Megyek, igen megyek.

Vádlott (a papagályhoz): Adsz egy csókot?

A papagály szemérmesen hunyta le a szemét, majd csókra csucsorította csőrét s a vádlott ajkára nyomta...

— Látja, Ullmanné — szolt a bíró a panaszoshoz, — önök nem ismeri már a madár, a vádlottal meg milyen barátságosan beszélget.

— Tőlünk már elszokott!

A bíró ítéletet mondott s felmentette a vádlottat, azzal indokolván ítéletét, hogy a madár magaviseletéből kitűnt, hogy régebb idő óta a vádlott birtokában van.

SPORT.

— A jubileumi díj. A bécsi jubileumi díjban, mely 24-én kerül lefutásra, a következő lovak várhatók a starthoz:

Áruló	lovagolja	Adams
Lulu	"	Hyams
Hebe	"	Wilton
Komámasszony	"	Sharpe
Palaatoki	"	Bullford S.
Maikönig	"	Barker
Gagerl	"	Smith.

— A bécs-donauechingeni távhajtás. A Bécs-Donau-Schingen között rendezett nagy távhajtásban, mely szombaton reggel kezdődött, Wiener-Welten lovag érkezett elsőnek a célhoz. A győztes 14-én este 6 óra 40 perczkor, Grimmer-Adelsbach Jenő 15-én reggel 2 óra 40 perczkor, Gyulai Adolf gróf pedig délelőtt 11 óra 27 perczkor érték el a legjobb kondícióban a donauechingeni határt. A három első hajtási ideje a következő volt: Wiener-Welten lovag: 107 óra 19 percz, Grimmer-Adelsbach: 116 óra 25 percz, Gyulai Adolf gróf: 125 óra 7 percz. A távolságot 640 kilométernek számítva, Wiener-Welten lovag átlag 10 percz, Grimmer 11 percz és Gyulai gróf 11 és háromnegyed percz alatt tettek meg egy kilométernyi utat. Tizen indultak, kik közül herczeg Auersperg Apponyi Gyula gróf, Wachtler és Brandt föladták a versenyt. Windischgrätz herczeg, Seufft és Rossmannik versenyzők érkezését mára várták. Érdekös a fölemlítésre, hogy a győztes a nevezési határidő után a többi konkurrensnek beleejegyzésével nevezte négyüléses nehéz kaliberű vadászkocsi fogatát. A kiosztandó díjak: 5000 márka, tiszteletdíj és a tettek 15 százaléka az elsőnek, 30 százalék és díj a másodiknak, 20 százalék és díj a harmadiknak.

A HIVATALOS LAPBÓL.

Kinevezések. A kereskedelemügyi miniszter a zágrábi posta- és táviratbizt. képző tanfolyamhoz Prigl József posta- és táviratbizt. a posta- és távirat földrajz, Antalek József posta- és táviratbizt. pedig a posta-távirat és távbeszélő történet rendezés tanárává nevezte ki.

Árverések a fővárosban. Glósz Béla ingóságai VI. Teréz-körút 3. szeptember 17. Rohoska Pál ingóságai VI. Király-utca 112. szeptember 1. Wallenfeld János ingóságai VII. Akácfa-utca 49. és külső-Kerepesi-út 17—19. szeptember 20. Bak Sándor és társa ingóságai VI. Rózsa-utca 88. szeptember 20. Stettner Adolf ingóságai X. külső Kerepesi-út 76. és Károly-körút 9. szeptember 20. Ledniczky Márton ingóságai VIII. József-körút 65. szeptember 17. Ifju Szilávy József ingóságai Kőbányán X. Szilávy-villa szeptember 30. Mautner Pál ingóságai V. Ferencz József-tér 6. szeptember 30. Rang Agoston ingóságai III. Török-utca 42. szeptember 17. Vedres Gizella ingóságai VII. Barcsay-utca 3. és Király-utca 72. szeptember 23.

A vidéken. Stettner Lipót ingóságai Rákosfalván szeptember 20. Erdei Bálint ingatlanai Makón október 3. Udiczky Áron ingatlanai Nagy-Kikindán október 18. Matzner Alajos ingóságai Felső-Dubovánban (Galgóc) szeptember 23. Stresztik Mari ingóságai Szászrégenben szeptember 26. Szadeczky Pál ingatlanai Baánban október 2. Zala-Kopásy község ingóságai szeptember 19. Vermes Gedóné ingatlanai Szabadkán december 30. Nagy Károly ingatlanai Kilyén (Sepsi-Szent-György) községében szeptember 29. Ungár Adolf ingóságai Sátoralja-Ujhelyen szeptember 29. Holczter Géza ingóságai Marosvásárhelyt szeptember 25.

NYILT-TÉR.

Egyéves önkéntesek

legjobban és legelőnyben

szerezhetik be fölszerelésüket az előnyösen ismert

BLUM és TÁRSA

ő cs. és kir. fensége József főherczeg udvari szállító és szerb királyi udvari szállító-czegnél.

Budapest, IV., Sütő-utca 2. szám

Szerbia-tör. szerkén.

Sorozókötelessék

ingyen és bérmentve kapnak oly árjegyzéket, mely az egyéves önkéntesek árjegyzésére vonatkozó magyar és német szövetségi törvénykönyveket utasítások és folyamódvány-mintákat tartalmazza. Mindennemű felvilágosítás a leg-nagyobb készséggel adatik.

KÖZGAZDASÁG.

Közgazdasági távirat.

New-York, szeptember 16.

	szept. 16. cents	szept. 15. cents.
Buza szeptemberre	70 ⁷ / ₈	72 ¹ / ₈
„ májusra	67 ¹ / ₂	68 ¹ / ₄
„ decemberre	68 ⁶ / ₈	69 ¹ / ₄
Tengeri decemberre	34 ⁸ / ₈	34 ¹ / ₄

Chicago, szeptember 16.

	szept. 16. cents	szept. 15. cents
Buza decemberre	62 ⁸ / ₈	63 ¹ / ₄
Tengeri decemberre	29 ¹ / ₂	29 ¹ / ₄

Ipar- és kereskedelem.

Hus-szállítás Berlinbe. A földmivelésügyi miniszter által megindított tárgyalások eredményeként a Berlinbe szánt magyarországi friss hus-küldeményeket czentul magyar állatorvosy által kiállított és hiteles német fordításban is mellékelte olyan bizonyítvány kíséretében is szállíthatók, mely igazolja, hogy a bevitt és közegészségügyi tekintetben Berlinben új vizsgálatnak alávetett hus olyan állattól származik, mely a levágás előtt vizsgálatnak vettett alá s ez alkalommal fölismerhető betegségtől mentesnek találtott.

Az augusztusi szesztermelés. A fogyasztási adó alá eső szesznek augusztus havi termeléséről és forgalmáról szóló ideiglenes kimutatást a következőkben közölhetjük:

1. A hivatalos megállapítások eredménye szerint termeltetett 57.481 hektoliter alkohol. 2. Szabadraktárra nyilvánított szeszünomítókba és szabadraktárakba fogyasztási adóval terheltlen be-szállított a birodalmi tanácsban képviselt király-ságokból és országokból 4619 hektoliter. 3. Szezs-főzdekből, szabadraktárra nyilvánított szeszünomítók-ból és szeszszabadraktárakból elszállított: a) a fogyasztási adó lefizetése mellett 70.882 hektoliter, b) fogyasztási adóval terheltlen: aa) a birodalmi tanácsban képviselt király-ságok és országok területén fekvő vállalatokba 3067 hektoliter, bb) a vámvonalon át való kivitelre 7057 hektoliter, cc) másnemű adómentes felhasználásra 8.279 hektoliter.

Amar M. Dávid fizetésképtelenségére vonatkozólag arról értesülünk, hogy némely lapnak az a híre, mintha a czég beita: a, Amar Mihály, hitelezői elől ismeretlen helyre utazott volna, nem felel meg a valóságnak; nevezett családi jelenetek kikerülése végett beteges agg atyjával, ki szintén a czég tagja, az első találkozást és a rémhír közvetlen közlését akarta elkerülni. Amar Mihály egy-két nap múlva ismét elfoglalja helyét az üzletben. A téves közlemény egyéb adatai sem felelnek meg a valóságnak, amennyiben azon fáradoznak, hogy a hitelezőkkel békés megegyezést létesítsenek.

Kőbányai sertésplacc, szept. 16. Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felüli súlyban) — krajczárig. Közép (páronként 300—400 kilogramm súlyban) — krajczárig. Fialat nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 55—56 krig. Közép (páronként 251—320 kgrig terjedő súlyban) 56—56½ kr. Könnyű (páronként 250 kgrig terjedő súlyban; 56½—57 kr. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 kgr. felüli súlyban 55—55½ krajczárig, közép (páronként 240—260 kilogramm súlyban) 54½—55 krajczárig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) 53½—54 krajczárig. Sertéslétszám: 1898. szept. 14. napján volt készlet 47078 darab, szept. 15-én felhajtott 136 drb, szeptember 16-án elszállított 478 darab, szeptember 16-ára maradt készletben 46736 darab. A hízott sertés üzletirányzata csendes.

Budapesti konzum-sertésvásár, szept. 16. A ferencvárosi petroleum raktárnál levő székesfővárosi konzum-sertés vására 1898. szept. 15-én érkezett 1062 drb. Készlet 619 darab, összes felhajtás 1681 drb. Elszállított budapesti fogyasztásra 837 drb, elszállítatlan maradt 844 drb. Napi árak: 120—180 kilós 54—56 kr, 220—280 kilós 53—56 krajczár, 320—380 kilós 53—56 kr, öreg nehéz 50—54 krajczár, malacz 42—44 krajczár. A vásár bangu-lata élénk volt.

Sorsolás.

Magyar királyi osztálysorsjáték. Az osztály-sorsjáték mai húzásán a következő számokat húzták ki: 30,000 koronát nyert: 2306. 10,000 koronát: 96299 97249. 5000 koronát: 455 19907 8863 67704 62033 93993. 2000 koronát: 177 2364 19340 18946 14327 24931 31440 39257 34113 40942 44456 47377 50146 59920 50421 55428 63868 63978 78475 70287 75394 71997 87412 89658 85579 89239 86381 82834 99765 94907. 1000 koronát: 8333 8146 8061 14240 10652 14022 14369 19888 11473 15535 17912 23367 29751 28575 33612 30819 34676 34609 48019 41422 45233 44299 54635 59992 57900 51103 55007 54056 63462 67151 75154 73979 70403 74474 71510 74224 83044 88526 80543 97783 94321 94459 97842 98292 92557 99860 93735 90919 98416 91236. 500 koronát: 5882 1737 6879 7052 2446 11632 10004 12807 10129 10002 13106 12070 16464 20012 23356 29934 25469 29511 27386 39365 35028 33612 32166 38984 31383 36696 37994 42337 43124 45620 40877 51154 54619 55826 51206 52575 52534 56452 51493 54530 67233 60352 67910 61757 69633 67849 63196 65008 61328 61712 63382 71859 76426 72199 70167 74560 78223 81150 80766 84091 82925 89332 81519 86884 84834 88083 85724 99210 93348 99062 99748 91609 98875 95671.

4%-os magyar jelzálog-hitelbank nyeremény-kötvények. A magyar jelzálog-hitelbank 4%-os nyeremény-kötvényeinek 1898. szeptember 15-én történt negyvenharmadik kisorsolása alkalmával a következő kötvények húztak ki: a) törlesztési húzás: sorozat 3472 1103 591 666 1347 2926 529 403 1381 2019 3400 3418 3935 b) nyeremény-húzás: sorozat 3517 szám 17 nyeremény 50,000 forint, 2301—23 1500 forint, 951—74 1000 forint, 1128—84 1000 forint, 2482—55 1000 forint.

Pálffy-sorsjegyek. A Pálffy herceg sorsjegyek tegnapi húzásán a 40.000 pengő forintos főnyeremény a 47031 számú sorsjegyre esett; 4000 pengő forintot nyert a 38163 számú; 2000 pengő forintot a 84736 számú; 400 forintot nyertek: 49965 és 67919 számú; 200 forintot nyertek: 25179, 31377, 62663, 92212 számú sorsjegyek.

Szerb dohánysorsjegyek. A szerb állami dohánysorsjegyek tegnapi húzásán a 75,000 frankos főnyereményt a 7225 sorsz. 39 számú sorsjegy nyerte; 1000 frankot nyert 645 sorsz. 15 sz., 500 frankot nyert 7697 sorsz. 75 sz., 100 frankot nyertek: 1790 sorsz. 85 sz., 4453 sorsz. 17 sz., 5403 sorsz. 37 sz., 5550 sorsz. 19 sz. 7745 sorsz. 61 sz. 50 frankot nyertek: 353—40 1121—14 1262—31 1969—86 2119—35 3162—11 3196—17 4275—48 4279—98 4683—47 4796—31 4950—71 6328—49 6696—69 6774—87 7593—60 7705—70 8918—67. A törlesztési húzáson a következő sorozatszámok húztak ki: 157 375 560 1060 1889 1965 2480 3994 6532 7638 9420 és 9371. Az e sorozatszámok alá eső sorsjegyek tizenkét és fél frankkal váltanak be.

BUDAPESTI GABONATÖZSDE.

Budapest, szeptember 16.

793 sz.

Sz. V. 1898.

Jegyzőkönyv

felvéve Budapesten 1898. évi szeptember hó 16. napján a budapesti áru- és értéktőzsde titkári hivatalában.

Megjelenik D. V. mint eladó, valamint K. A. mint vevő.

A megjelent felek előadják, hogy a köztük létrejött adásvételi szerződés alapján az eladó fél által a vevő részére szállított ezer métermázsza buza szerződés szerű minősége fölötti köztük vita merült föl. Közös megegyezéssel felkérlik tehát felek és pedig eladó Weiss Károly, vevő Oblath Gyula tőzsdetanácsos urakat, hogy egy általuk választandó tőzsdetanácsos ur elnöklése alatt szakértői bizottsággá alakulva, mondjanak

Szakértői véleményt

az iránt, vajjon a szállított áru a szerződés szerű minőségnek megfelel-e, megjegyezvén, hogy a szerződés tárgyát a tőzsdei szokásokban meghatározott minőségi kellékeknek megfelelő áru képezi.

Együttal bemutatják felek a szállított áruból közösen vont lepecsételt mustrát s kijelentik, hogy a szakértői bizottság véleményét a szerződés teljesítése tekintetében magukra nézve kötelezőnek fogadják el.

Vevő az áru minősége ellen azt hozza fel kifogásul, hogy az fehér buzát, továbbá kicsírázott szemeket és végül négy százaléknál több keveréket tartalmaz.

A szakértői tisztet elfogadott tőzsdetanácsosok elnökül Beimel Jakab urat, a tőzsdetanácsos alelnökét, megválasztván, az ekkép megalakult szakértői bizottság a felek által bemutatott árumustra beható és lelkiismeretes megvizsgálása után kimondja a következő

Szakértői Véleményt:

Az áru nem felel meg a tőzsdei szokásokban meghatározott minőségi kellékeknek, nevezetesen azért nem, mivel fehér magvakat tartalmaz.

Budapesten, 1898. évi szeptember hó 16-ik napján.

A szakértői bizottság:

Beimel Jakab m. p.

elnök.

Weiss Károly m. p.

sz. bizotts. tag

Dr. Ballai Károly m. p.

miniszteri tőzsdebiztos

Oblath Gyula m. p.

sz. bizotts. tag

Dr. Ulbrich Ede m. p.

jegyzőkönyvvezető tőzsdei titkár.

P. H.

A tőzsdebiróságnak a fentiben ismertetett ítélete — illetőleg több hasonlósággal bírói ítélete — képezte a mai nap szenzációját. Déli 12 órától délutáni 3 óráig ülésezett a szakértő-bizottság, amely hivatva volt ítéletet mondani afölött, hogy a folyó hó 14-én bejelentett buzátételek megfelelnek-e a szokás szerű követelményeknek, vagy sem. A verdikt az volt, hogy: nem. Ezzel a szerb buza sorsa meg van pecsételve. Ebből a származékból ugyan az ideán többet nem fognak szállításra bejelenteni.

A tőzsdetanácsot nem illetjük dicséret szóval, mert hiszen csak kötelességét teljesítette, föltétlenül elítéljük azonban ama határozott frivol-ságot, amely ezt az egész szállítási rendszert jellemzi. A szállítók jól tudhatták, hogy az áru nem felel meg a követelményeknek, mert hiszen a szokások világosan megmondják, hogy nem szállítható olyan buza, amely fehér szemeket tartalmaz, dacára ennek megiszkirozták a bejelentést, arra számítva, hogy a bíróság tagjai színvakságban azenvednek, vagy talán magától a földmérés ténnyétől vártak nagyobb hatást az áralakulásra nézve.

Nos hát a remélt hatás meg van: a szeptemberi buza 9 forint 13 krajczárral, az októberi 8 forint 88 krajczárral, a márcziusi 8 forint 76 krajczárral zárul. A többi határidők is szilárd irányzatban mozogtak és jegyez szeptemberi rozs 7 forint 25 krajczárt, zab 5 forint 37 krajczárt.

Egyedül a tengeri irányzata lanyha, mert a folyamatban levő tengeritörés jobb eredményre enged következtetni és mivel a Cincinnati Price Current szerint az Unióban is javultak a kilátások e növényre nézve. A május-júniusi tengeri nálunk 4 forint 56 krajczárral zárul.

Különböen ma is bejelentettek 6000 métermázsza búzát, 3000 métermázsza zabot és 4000 métermázsza tengerit.

A készáru-üzletben szintén szilárd volt az irányzat. Buzából elkelt 35.000 métermázsza 10 krajczárral magasabb áron. Rozs és zab ugyancsak 10 krajczárral javította árát, árpa 5 krajczárral.

A mai külföldi jelentések is hozzájárultak a kedvező hangulat élesztéséhez. New-York 2½ centig terjedő, London ¼ sillinget, Liverpool ¼ pennyt, Páris 15 centimest tevő árvjavulást, Berlin, Bécs szilárd irányt jelzett.

A tőzsde vezetősége ma közhírré tette, hogy holnap zárva maradnak a gabonacsarnok helyiségei. Ezuttal kivételesen nem csak hivatalosan fog szünetelni az üzleti forgalom, mert a holnapi végtelenül szomorú napon széles e hazában egy árva lélek sem fog másra gondolni, mint a sors amaz iszonyu csapására, amelylyel nemzetünket sújtá. Zárva lesz a börze, zárva az irodák, a bankok...

Az üzleti lét, amely az országos gyász következtében amugy is egy nappal később kezdődött, tehát már ma bevégeződik. Mindössze négy napon át volt tőzsdei forgalom. E rövid idő alatt azonban annyira össztorlódtak az események mint máskor néhány heti időszakban sem.

Alapjában megváltozott a helyzet szemben a múlt szombattal.

Ez örvendetes fordulat, amelyre különben az „Országos Hirlap“ olvasói már jó ideje előkészülve vannak. első sorban a csökkenő felhozatalnak tudható be. Akármit beszéljenek is és, akár mennyit irjanak is a spekuláció birkózásáról a határidő-piaczon, mindazok az ellenszenves hajszákt, amelyek a papirbuza körül folynak a tulajdonképeni, kézzel fogható gabona áralakulására a legcsekélyebb befolyással sincsenek.

Ellenkezőleg: épen az effektív áru és csakis ez irányítja a „slusz“ üzletet. Mi ugyan amikor „a nyolcz forintos buzaár lerombolása“ című tragikomédia színrekerülését jeleztük és kellőkép kárhoztattuk a botránysdifferenzia-játékot, a közreműködőknek pedig megjósoltuk a rájuk váró szomorú véget, amely mostan tényleg beállott, távolról sem gondoltunk konzorcziumokra vagy más hasonlórú börzei csinálmányokra. Daczára ennek sejtettük, sőt tudtuk, hogy a gabonaárak javulni fognak és e látnoki ihletéséget csakis annak köszönhetjük, hogy ismertük nézetét a termelőknek, akik ez egyszer ugyancsak kimutatták, hogy véres verejtékkel szerzett terméküknek ők az urai, nem pedig a börze, sem a budapesti, sem az internacionális tőzsde.

Mondjuk, a lefolyt hét szilárd irányzatát egyes egyedül az apadó kínálat okozta. Emelkedett volna csak progresszive a felszállítás, amint biztosra vették a tőzsdén — mert hiszen „a producernek tul kell adni gabonáján“ — egy szem szállítása nélkül is csendben lebonyolódott volna a szeptemberi buza. De hát a hozatal csökken, csökken most szeptember derekán. A heti felszállítás adatait csak holnap teszik ugyan közzé, de a napi jelentésekből látjuk, hogy nem ütök meg a múlt heti 250.000 métermázsát, még kevésbé a két hét előtti 310.000 métermázsát, amely utóbbi képezte — úgy látszik — az ideai heti hozatalok klimaxát.

Most már ugyanis egyhamar nem is gyarapodnak a szállítások. Szeptember 29-kén lesz Mihály napja. Ez nagy jelentőségű nap a földművelőre nézve. Akkor fizeti a bérletet, a kommenziót, a porciót... mindent. Az a paraszt, aki Mihály napjáig nem tette pénzze gabonáját, annak már nem „muszáj“ eladnia, az várhat, spekulálhat. Eltekintve ettől, most jó a szántás, vetés, más sürgős mezei munka ideje, a kukoriczatörés, a szüret, meggyás. Talpon vannak az emberek, apraja, nagyja mind munkában, az igavonó jószágok befogva, ilyenkor nem igen marad érkezése senkinek a heti vásárokon kínálgatni a gabonát, még kevésbé kifuvároztatni azt a „vasúthoz“. Aztán a több heti aszály után mégis csak beáll az esőzés, de minél jótékonyabb hatással lesz a csapadék a kiszáradt göröngyös földre, annál jobban rongálja, egy szóval a felszállítások dekadenciája nem muló jelenség, hanem ez így marad majd az egész Garzon át.

Ez évszak pedig a naptár szerint szeptember 23-án 1 óra 34 perczkor éjjel kezdődik. Tudtára adatik ezennel mindenkinek, akit illet! Helyi példaként a fővárosi malmokat. Jól tudják ezek, hogy őszszel van a fősaison. Ilyenkor rendeli meg szükségletét a lisztkereskedő néhány hónapra és ilyenkor veszi aztán a malom a megfelelő buzamennyiséget. Vajjon méltóztattak a malmok vezetői már afelett gondolkozni, hogy mikép fogják e téli szükségletüket az idén fedezni. Mert ezuttal ez a téli szükséglet valószínűleg igen jelentékeny lesz. Ugy áll a dolog, hogy kezdve a malomtól le egészen a nagybbszerű gazdasáig, mindenki várt, mert hát azt mondták, hogy olcsóbb lesz minden. Azonban másként fordult. Megindul tehát az őrlés a lehető legnagyobb kiterjedésben, mert őrlemény nincsen, a fővárosi pékek is oly friss lisztet kapnak, hogy alig bírják dagasztani a kenyeret.

A teljes őrlelőképesség kibaszálása pedig azt jelenti, hogy a budapesti malmok az október-decemberi hónapokban mintegy két és fél millió métermázsa buzát dolgoznak fel. Mondjuk már most, hogy október elsején a közraktárakban, a malmoknál és egyebütt egy negyed millió métermázsa buza lesz beraktározva — pedig dehogy is lesz! — tegyük fel továbbá, hogy átlagban minden héten 100.000 métermázsat hoznak fel majd a vasuton — pedig dehogy is hoznak! — akkor szerény egy millió métermázsanyi buzahányt konstátálhatunk.

Az előrelátó fővárosi malomegyesület jól tenné, ha pályadíjat tűzne ki annak a kérdésnek a megfejtésére, hogy ez a manco hogy és mikép fedeztetik majd.

Nagy áresésről tehát a közel jövőben nem kell tulságosan félni ily körülmények között. És ezzel együtt az októberi buza sorsa is eldőlt. Amióta e határidő piacunkon meghonosodott, mindig rámutattunk arra a nevetséges állapotra, hogy az olcsóbb árban forog a szeptemberinél. A spekuláció lassan bár, de mégis csak belátja, hogy ez képtelenség és ma már kisebb a deport. Semmi kétség azonban, hogy e határidő teljesen egyenértékű lesz a szeptemberi terminussal.

Előfordult készáru-eladások.

Table with columns for quantity (Mennyiség), type (faj), location (hely), and price (ár). Lists various types of wheat and their market prices.

Gabonaforgalom:

1898. szeptember 15.

Table showing grain arrivals (érkezett) and shipments (elszállított) in metric tons (méter mázsa) for various types of grain like wheat, rye, and barley.

Raktárállomány:

Table showing grain stocks (Közraktár, Raktárház, Silos) in metric tons (méter mázsa) for wheat, rye, and other grains.

Hivatalos készárjegyzések.

Official list of grain prices (Hivatalos készárjegyzések) listing various types of wheat, rye, and other grains with their prices in different units.

Hivatalos határidőjegyzések.

Official list of forward grain prices (Hivatalos határidőjegyzések) showing prices for different types of grain and their forward contracts.

Előfordult határidőkötések.

Table of forward grain contracts (Előfordult határidőkötések) detailing specific contracts for various grain types and their terms.

BUDAPESTI ÉRTÉKTŐZSDE.

Budapest, szeptember 16.

A mai tőzsdén szilárd volt az irányzat és nemzetközi papírok emelkedtek. Mindazonáltal a forgalom igen szűk keretben mozgott, tekintettel arra, hogy most két nap egymásután nem lesz üzlet. Hitelrészvényeken kívül rimamurányi volt jobban keresett kedvező mérlegre. Villamos vasut kevéssel javult.

Az előtőzsdén: Magyar hitelrészvény 392.60 — 392.90, Jelzálogbank 248.50, Osztrák hitelrészvény 357.25 — 257.50, Osztrák-magyar államvasut 353.50 — 354.25, Villamos vasut 238.50, Ipar- és kereskedelmi bank 100. — forinton köttetett.

Délutáni 11 óra 25 perczkor zárulnak: Osztr. hitelrészv. 357.45, Magyar hitelrészv. 392.75, Aranyjádék 119.70, Koronajádék 98.35, Leszámitoló-bank 260. —, Jelzálogbank 248.50, Rimamurányi 252.75, Osztrák-magyar államvasut 353.50.

A déli tőzsdén előfordult kötések: Salgótarjáni 614, Közuti vasut 382.75 — 383.25, Villamos vasut 238.50 — 239.75, Magyar hitelrészvény 393 — 393.10, Magyar ipar- és kereskedelmi bank 100, Magyar jelzálogbank 247.50 — 248.25 — 248.50, Magyar leszámitoló bank 259.25 — 260, Rimamurányi 253 — 254, Osztrák hitelrészvény 357.20 — 357.60, Osztrák-magyar államvasut 353.75 — 354.40, Bankegyesület 100 — 102.

Dijbiztosítások: Osztrák hitelrészvényekben holnapra 1. — 1.50 forint, 8 napra 3 — 4. — frt, szeptember utóljára 5.50 — 6.50 forint.

Délután 1 óra 30 perczkor zárulnak:

Table showing market prices for gold (Magyar aranyjádék), silver (Magyar koronajádék), and various bonds and stocks, with prices for Sept 16 and Sept 15.

Délután 4 órakor zárulnak:

Table showing market prices for various types of bonds and securities, with prices for Sept 16 and Sept 15.

TERMÉNY- ÉS ÁRUTŐZSDEK.

Budapest, szeptember 16. Termények kis tételekben és változatlan áron kerültek forgalomban.

Hivatalos jegyzések.

Table of official market prices (Hivatalos jegyzések) for various commodities like oil, sugar, and other goods, listing prices in different units.

Budapesti vásárcsarnok.

Budapest, szept. 16. A vásári forgalom: Hus-
nál a forgalom élénk, árak szilárdak. Barom-
fiútelék, árak emelkedtek. Halban élénk, árak szil-
árdak. Tej- és tejtermékek élénk, árak szilár-
dak. Tojásnál lankas. Árak csökkentek. Zöldszőlőnél
élénk, Gyümölcsnél élénk, árak szilárdak. Fűsze-
reknél csendes. Időjárás: derült, meleg. A központi
vásárcsarnokban nagyban eladott élelmiszer-cikkek
livatalos árjegyzése a következő: Hus. Mar-
bahus hátulja I. 52-56 frt. II. 48-52 frt.
Birkahus hátulja I. 42-46 frt. II. 40-42 frt.
Borjúhús hátulja I. 64-68 frt. II. 60-64 frt.
Sertéshús. Isőrendű 62-64 frt. vidéki 54-58 frt.
(Minden 100 kilonként.) Kolbász füstölt 60-80 kr
(kilonként). Sertésszűr hordóval 64.0-65.0 frt (100
kilonként). — Baromfi (élő). Tyúk 1 pár 1.10-1.40
frt. Csirke 1 pár 0.60-1.20 frt. Lud. Hízott kilon-
ként 50-60 kr. — Kétféle. Tojás 1 láda (1440
db) 25.0-35.5 frt. Sárgarépa 100 kötés 1.00-1.00
frt. Petrezselyem 100 kötés 1.0-4.0 frt. Lencse m.
100 kiló 7-9 frt. Bab nagy 100 kiló 7-8 frt.
Paprika I. 100 kiló 30-60 frt. II. 20-28 frt. Vaj
I. rendű kilonként 0.70-0.80 frt. Tea-vaj kilonként 0.60
-70 frt. Burgonya, rózsá, 100 kiló 1.40-1.50 frt.
Halak. Harsa (élő) 0.80-1.00 frt 1 kiló. Csuka (élő)
0.80-1.20 frt 1 kiló. Ponty dunai 0.50-0.70 frt.

Szesz.

Budapest, szeptember 16. Irányzat szilár-
dabb. Kontingens nyersszesz Budapesten 19.—
19.25. Finomított szesz nagyban 55.25-55.75.
Finomított szesz kicsinyben 55.75-56.—. Élesztő
szesz nagyban 56.—-56.75. Élesztő szesz kicsiny-
ben 56.25-56.50. Nyersszesz adózva nagyban
54.25-54.75. Nyersszesz adózva kicsinyben 55.—
55.75. Nyersszesz adózatlan (exkt.) 15.—-15.50.
Denaturált szesz nagyban 22.—-22.75. Denaturált
szesz kicsinyben 22.25-22.50. Az árak 10.000
literfokonként hordó nélkül, ab vasut Budapest,
készpénzfizetés mellett értendők.

Bécs, szept. 16. Kontingens nyersszesz
azonnali szállításra nagyban 20.80 forinton kelt el.
Zárlatjegyzés 20.40-20.80 frt.

Prága, szept. 16. Adózott tripló-szesz
nagyban azonnali szállításra 55.25 forinton
kelt. Adózatlan szesz 19.—-19.75 forinton kelt el
azonnali szállításra.

Trieszt, szept. 16. Kiviteli szesz tartályokban
szállítva 90% hektoliterenként nagyban, 12.—
12.25 forint, magyar és cseh áru szeptember-de-
cemberi szállításra.

Brünn, Exkontingens szesz 25 krajczárral
emelkedett.

KÜLFÖLDI GABONATÖZSDÉK.

Bécs, szeptember 16. A magasabb new-yorki
jegyzésekre az irányzat kezdetben szilárd volt, de
utóbb gyengült. Zab csendes. Tengeri is hágyad-
tabb irányzatú. Kötetett: Buza észre 8.88-8.77,
buza tavaszra 8.73-8.65, zab észre 5.67-5.70,
zab tavaszra 5.88-5.90, tengeri május-juniusra
4.93-4.94, rozs észre 7.25-7.21, rozs tavaszra
7.21-7.19.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTÖZSDÉK.

Bécs, szeptember 16. Eleintén a spekuláció
tartózkodó volt. De utóbb magasabb külföldi jelen-
tésekre szilárd volt az irányzat és egyes bányá-
értékek tetemes emelkedést értek el.

Az előtőzsdén: Osztr. hitelrészvény 357.35
-357.15, Anglo-bank 156.50, Union-bank 294.
Osztrák-magyar államvasut 354.25-353.75, Déli
vasut 95.75 Alpesi bányá 169-167.80, Fegyver-
gyár 213.25, Májusi járadék 101.40, Osztrák ko-
ronajáradék 101.40. Török sorsjegy 58.90-59.—,
Német márka 58.87 forinton.

A déli tőzsdén: Osztrák hitelrészvény 357.37,
Anglo-bank 156.50, Bankverein 265.50, Unionbank
294.25, Länderbank 225.50, Osztrák-magyar állam-
vasut 354.—, Déli vasut 75.25, Elbevolgyi vasut
263.—, Észak-nyugoti vasut 246.—, Török dohány-
részvény 130.50, Alpesi bányá 168.—, Májusi
járadék 101.45, Török sorsjegy 59.10, Német
márka 58.86 forinton.

Délután 3 óra 30 perczkor jegyezték:
4-2%-os papírjáraadék 101.40, 4-2%-os ezüstjára-
dék 101.20, 4%-os osztrák aranyjáraadék 120.85,
Osztr. koronajáraadék 101.30, 1860. sorsjegy 140.50,
1864. sorsjegy 194.50, Osztrák hitelsorsjegy 199.50,
Osztrák hitelintézeti részvény 357.25, Angol-osztrák
bank 156.50, Union-bankrészvény 294.50, Bécsi
Bankverein 265.50, Osztrák Länderbank 225.—,
Osztrák-magyar bank 905.—, Osztrák-magyar ál-
lamvasut 354.—, Déli vasut részvény 75.13, Elbe-
volgyi vasut 263.50, Dunagőzhajózási részvény
457.—, Alpesi bányarészvény 168.10, Dohányrész-
vény 131.—, 20 frankos 9.53 1/2, Császári kir. vert
arany 5.69, Londoni váltóár 120.05. Német bank-
váltó 58.82. Az irányzat tartózkodó.

Bécs, szeptember 16. A déli tőzsde zárlatá
után jegyezték: Osztrák hitelrészvény 357.12,
Magyar hitelrészvény 292.75, Anglo-bank 156.—,
Bankver. 265.50, Union-bank 294.50, Länderbank
225.25, Osztr.-magyar államvasut 353.87, Déli vasut
75.12, Elbevolgyi vasut 263.75, Északnyugoti vasut

246.—, Török dohányrészvény 131.25, Rimamurányi
252.25, Alpesi bányá 168.—, Májusi járadék 101.40
Magyar koronajáraadék 98.40, Török sorsjegy 59.20,
Német márka azonnali szállít. 58.87 forinton.

Frankfurt, szeptember 16. (Zárlat.) 4-2%-os
papír-járaadék —, 4-2%-os ezüst-járaadék 85.65,
4%-os osztrák aranyjáraadék 102.70, 4%-os magyar
aranyjáraadék 101.85, magyar koronajáraadék 98.80,
osztrák hitelintézeti részvény 302.37, osztrák-ma-
gyar bank 766.—, osztrák-magyar államvasut
299.50 déli vasut 67.—, bécsi váltóár 169.70, lon-
doni váltóár 20.587, Párisi váltóár 80.675, bécsi
Bankverein 225.25, Union-bank részvény 249.50,
villamos részvény 136.—, alpesi bányarészvény
142.—, 3%-os magyar arany-kölcsön 88.90. Az
irányzat szilárd.

VIZÁLLÁS.

— Szeptember 16-án. —

Table with columns: Folyó, Vizárrés, Vizálás reggel, Aradás r. apadást, Folyó, Vizárrés, Vizálás reggel, Aradás r. apadást. Lists various locations and water levels.

Jelek magyarázata: * = Jegen viz, + = 0 felett, - = 0 alatt
< = Aradt; > = apadt; f = kötszeges.
Megjegyzések: Csapadékok csak N.-Szebenből je-
leztek 2 mm.
A Duna Lúztól Koináromig árad, onnan kezdve Orsováig
apad; vizállása közepesen alult.
A Tisza helyenkint árad; vizállása nagyon alacsony.
A Dráva Varasdól D.-Miholczig, a Száva pedig Sziszek-
nél árad. Mindeket folyó vizállása alacsony.
A vajki gázlóban 150 csm., a lipóti gázlóban 150 csm., a
bajcsi gázlóban 150 csm., Palánkánál 170 csm. a vízmélység.

A szerkesztésért felelős: Kálnoky I. h. szerkesztő.

A budapesti értéktőzsde hivatalos árjegyzései 1898. szeptember 16-án.

Large table with multiple columns: Állampapírok, Részvények, Bankok, Záloglevelek, Bányák és tégelygyárak, Közföldi vállalatok, Kereskedelmi vállalatok, Pénztermék. Lists various financial instruments and their prices.

SZÍNHÁZAK

Budapest, szombat, 1898. szeptember 17-én.

Erzsébet királyné ő felsége temetése miatt, a színházak zárva maradnak.

Színházi műsorok.

	Nemzeti Színház	M. kir. Operaház	Vig Színház	Népszínház	Magyar Színház	Budai Színház
Vasárnap d. u.	—	—	—	—	Arany-lakodalom	—
Este	—	—	A hálókocsik ellenőre	Gyimesi vadvirág	Áruló	Angyal Bandi

Finom női fehérneműeket és menyasszonyi kelengyéket
 jutányos árban, legnagyobb választékban ajánl
Kanitz Ferencz és Tsa
 szepességi vászonraktára
 Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 11.

Czimbalom
 kedvelőknek van szerencsém szab. hírneves „Centrális” czimbalmimat pedáljal vagy zenékiel melege ajánlani. A „Centrális” czimbalomnak azon előnye van, hogy a fenékén alkalmazott aközrudak fenékének megrepedését megóvják és elhantják az **örökös hangolást.** — Tekintetbe véve hangszereim szak- és czélszerű berendezését és az anyagok nagybani beszerését, azon kellemes helyzetbe jutottam, hogy gyártmányaimat felülte olcsóbb vételáron bocsáthatom forgalomba, mint bárki. Fell kell említenem, hogy hangszereim begyakorolt munkásaim által felügyeletem alatt készíttetnek.
 Számos elismerést bármikor rendelkezésre bocsáthatok.
APPEL IG. BUDAPEST,
 Gróf Károlyi-u. 24.
 2 évi jótállás. Alapítottatt 1872.
 Képes árjegyzék ingyen.

!!Jelzótáblák!!
 Domboruan préselve vaslemezből, megyék, községek és utcák jelzésére. **Názsszámok, intő- és figyelmeztető-táblák** legszab kivitelben és a legolcsóbb árban készít.
Spitzer József Sándor
 czimfestészete és domboruan préselt czimtáblák gyártó-telepe
BUDAPESTEN.
 Iroda: IV. ker., Károly-körút 24. sz.
 Vidéki megrendelések pontosan eszközölkötenek. Eredeti minták és költségvetések kívánatra. Ismételtárlásoknak árendedmény.

FOGAK
 2 forinttól, anélkül, hogy a gyökereket el kellene távolítani, szájpadiással s **antiseptikus** (fenolikus) fogmosás fájdalom nélkül. (Cocain-injectio.) Igen tartós fogtömés. — **Fogkoronák** gyökerekre illesztettek, melyek a szájpadiást fölöslegessé teszik.
Fogorvos dr. NEUFELD,
 Budapest, Kossuth Lajos-u. 4. Dreher-palota.
 Vasár- és ünnepnapokon délután 4—5-ig.

Fontos!
 A „Nemzetközi vasúti hálókocs-társulat”
 (Név. Menetjegyiroda) Budapest.
1900. PÁRISI
 fűzetjegyeire előjegyzések
csakis a folyó-évben
 eszközölhetők.
Hét napi tartózkodás Párisban
 a vasúti menettértil jeggyel együtt:
 Különvoat 165 frt

A fűtetlét Dr. Weidinger tanár ur által kizárólag hitelesített
Weidinger kályhagyár
Heim H., Budapest és Bécs
 cs. és kir. udvári szállító.
 Kitérő hírnevű cs. és kir. kiz. szab. kályháink
MEIDINGER-OFEN
H. HEIM
 valódiságban csakis főkönyvben Budapestben, Thonet-udvar, kaphatók

Makulatura-papír
 olcsón kapható
 Bővebbet a kiadóban.
Hirdetések
 felvétetnek lapunk kiadó-hivatalában,
 VIII. József-körút 85. szám

A legjobb hangszereket és hurokat **REMÉNYI MINÁLY** a m. k. zene-akadémia zállítójánál lehet beszerezni.
 Bpest, Király-utca 42. sz.
 Javítások kezeség mellett.
 Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

TITKOS BETEGSÉGEKET,
 huggcsőfolyásokat és sebeket, az önfertőt-tés utóhájjal, az elgyengült férfior, magán-lások, a bujakör utókövetkezményeit, nőknél fohérfolyást, hármennyire idülték le, valamint mindazon női betegségeket, melyeknek a magtalanság egyik főokozója és borbeteg-ségeket gyógyít új gyógy mód szerinti, biztos sikerrel, gyorsan és alaposan.
Dr. GARAI ANTAL
 orvos-, sebész-, szemész- és szülész tudor v. cs. kir. oszt.-főorvos
 Budapest, Belváros, IV. ker., Kigyó-utca 1. szám. II. emelet. Bejárat a léposónél.
 Rendel naponta délelőtt 10 órától egész délután 4 óráig, este 7 órától 8 óráig.
 Díjazott levelekre legnagyobb figyelemmel választottatik és gyógy-szerkekről is gondoskodva lesz.
Nőknek külön váróterem.
 Ugyanott megjelent és a szerzőné: Dr. GARAI ANTAL-nál megrendelhető:
NÉPSZERŰ UTMUTATÓ.
 Már a 12-ik kiadásban megjelent) a nemi betegségek és ezek észszerű gyógykezeléséhez című könyv, volt ára 2 frt 50 kr., most csak 90 kr. A könyv jól becsomagolva lesz elküldve, 1 frt be-küldése mellett bérmentve, vagy 90 kr utánvét mellett.
 A könyv tartalma: I. Az ivarszervek leírása. II. A nemi élet ébredése. III. Az önfertőt-tetés s az éjjeli magömlések IV. Hugg-csőtakár(tripper) és huggcsőszűkítők. V. A bujakör (siphilis). VI. A fohérfolyás. VII. Elgyengült férfior. VIII. Női magtalanság. IX. Az ivarszervek megbetegedésének főtényezője a prostitúció.

MIKSZÁTH KÁLMÁN
Kathángy-Naptárát
 1899-re
 ajánljuk a hirdető közönség figyelmébe.

Tüzifa-eladási hirdetmény.

A Budapest, II. ker., Kis-Rókus-utca 11. szám alatt levő m. kir. kincstári faraktárban az alább felsorolt tűzifa-választékok a következő árakon kaphatók:

Cserhasábfa	ürköbméterenként . . .	5 frt 25 kr.
Bükkhasábfa	. . .	5 . . .
Tölgyhasábfa	. . .	4 . 70 .
Cserdorongfa	. . .	4 . 70 .
Bükk s gyertyándorongfa,	. . .	4 . . .
Tölgydorong fa	. . .	4 . 20 .
Selejtesfa	. . .	3 . 50 .
Elegyes dorongfa	10 cm. alul	3 . . .

A nagyméltóságú földművelésügyi m. kir. minisztérium 1893. évi 19265. I/1. számú rendelete alapján az itt jelzett árakon felül minden 10—100 frtig terjedő összeg után 10 kr. s 100 frton felüli összeg után pedig 0.2% az állami erdőtisztek gyermekeinek nevelését segélyző alap javára fizetendő.

A vágatás, hazaszállítás és berakás díjai a következők:

1	ürköhm.	4-szer, tehát 5 darabra metszve	1 frt 32 ⁸ kr.
1	„	3-szor, „ 4 „	1 „ 15 „
1	„	2-szer, „ 3 „	1 „ — „
1	„	1- „ 2 „	— 90 „

Négy méter mennyiségen alul történő megrendelésnél a megállapított díjakon felül ürm³-ként 17 krral több fizetendő.
 A Duna balpartján lakók hidpénz fejében kocsinként, melyben 4 méter szállítható egyszerre — még 54 krt fizetnek.
 A megrendelés posta útján is történhetik, mikor elégséges a pénznek posta-utalvánnyal való előleges beküldése s a fanem és választék, nemkülönben a vágatás és aprításra vonatkozó megjegyzésen felül a pontos lakezim közlése, mire a fa a lehető legrövidebb idő alatt hiánytalanul a házhoz szállíttatik.

M. kir. kincst. faraktárgondnokság
 Budapest, II. ker., Kis-Rókus-utca 11. szám.

AZ ORSZÁGOS HIRLAP APRÓ HIRDETÉSEI

Minden szó 2 krajczár.

Vastagabb betűkből szedve 4 krajczár.

Ha a hirdető címét is közli a hirdetésben, vagy a választ poste-restante kéri, akkor minden közlés után még 30 krajczár kincstári bélyegilleték is fizetendő. — Csalátszerű az apróhirdetést postautalványon beküldeni, s a szöveget az utalvány szelvényére írni; esetleg közönséges levélben is lehet a szöveget s a levéljegyeket beküldeni. Mindezek könnyen kiszámíthatja az apróhirdetés árát.

Kiadóhivatal:

VIII. kerület, József-körút 65. szám.

Előre fizetendők készpénzben, levélbélyegeken vagy postautalványon.

Apró hirdetések 20 krajczáron alól nem közöltek.

„Poste-restante“ hirdetések bélyegilletékesek.

LEVELEZÉS.

Szökém. Édes soraidért fogadd farró köszönetemet. Légy nyugodt, kedves M—om, hogy é p oly sőt sokkal rosszabbul hat ez a magány és az a szokatlanság, mint rád. Kérlek, hogy gondoldj azért rám sokat és a viszonylátásig sok csókot küld a „Barnád”. 6230—1

B. Már rég óta nem találkoztam önnel. Nem tudom, mi lehet ennek az oka, csak azt érzem, hogy mióta önt nem látom, minden perc egy egy—évet tesz ki. Mikor láthatom? J. 6232—1

Kiváncsi. Nagyon kellemetlen ráma nézve az, hogy nem ir. Most nem tudok semmit és ha nincs ellene kifogása, vasárnapra leutazom. Itt minden elég jól megy. Tehát erre vonatkozólag igen kérem aranyos sorait és kezeit csókolja „Barátja”. 6234—1

HÁZASSÁG.

Nősülni szeretnék, kellő ismeretség hiányán ez uton kívánnék egy jó családbeli izr. vall. szép leánnyal ismeretséget kötni, kinek 8—10.000 frt készpénzhozománya van. Komoly ajánlatok ismeretlen 29* alatt e laphoz címzendők. Diskrézió biztosítva. 6154—2

Polgymeim. Én egy 34 éves, keresztény vallású iparos vagyok, házasság céljából egy csinos 20—25 év körüli leánnyal vágyok ismeretséget kötni, hozomány nem feltétel. Levelek „Iparos” jellege alatt kéretnek e laphoz. 6180—2

ALLÁST KERES.

100 koronát adok annak ki, nekem hivataloszljai vagy pénzbeszedői állást szerez előkelő nagyobb intézetnél, esetleg óvadékkal. Czim a kiadóhivatalban. 6224—3

Kisasszony, ki a kereskedelmi szaktanfolyamot most végezte kiténő eredménnyel, a gép- és gyorsírásban is, sürgősen keres irodai állást szerény igényekkel. Czime a kiadóban. 6194—3

Könyvelő, ki jelenleg is egy nagyobb vállalatnál e minőségben alkalmazva van állását változtatni kívánja. Szi ves megkeresések, „Könyvelő” alatt e laphoz kéretnek. 6032—3

Intelligens fiatal ember keres délutáni szabad idejére irodai alkalmazást szerény feltételek mellett, évről otthoni munkát is. Szives megkereséseket e laphoz kér címezni „M. M.” jellege alatt. 6150—3

Okleveles óvónő, kinek jó gyakorlata van és kiténő bizonyítványokkal rendelkezik, órák adására, esetleg félnapra ajánlkozik gyermekek mellé, etenni osztályokra is előkészít. Czim a kiadóban. 6118—3

Egy intelligens nő óhajtna gazdasszonyi állást. Minden ágat a gazdaságban ért. vagy nagyobb gyerekek mellett. Bővebb tudósítást a kiadóhivatalban „Tantalus” név alatt. 6192—3

Ujpesten, a piacster legélénkebb forgalmu helyén egy fűszerüzlet, pálinka-, sör- és borengedélylely más vállalat miatt eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban. 6116—8

ALLÁST KAPHAT.

Kisasszony, ki németül és magyarul jól sztenografiát, a gépirászatban jártas, egy nagy tisztebe 35 frt fizetéssel felvétetik. Ajánlatok a kiadóhivatalhoz intézendők „Biztos állás” czimen. 6204—4

Zársalgónő kerestetik vidékre egy előkelő urt családboz. Ajánlatokat „Művelt nő” czimen a kiadóhivatal közvetít. 6214—4

OKTATÁS.

Czimbalom-tanítónő ajánlkozik, tanít a legkiténőbb tannód szerint (óránként 50 kr.). Ugyanott egy remekhangu, pedálos Horváth-féle czimbalom is eladó 60 forintért. Czim a kiadóhivatalban. 5694—5

Német és francia-nyelv oktatására elvállalok néhány tanuló szerény díjazás mellett. Levélbeli megkeresések „Német-francia oktató” alatt továbbít a kiadóhivatal. 6034—5

Prof. parisien Conversation française-anglaise, 10 leçons fl. 5., leçons particulières à des dames distinguées. Adresse à l'Expedition. 6196—5

Zongora-órákat szerény díjazás mellett ad házban, vagy házon kívül gyakorolt zongora tanítónő. Czime megtudható a kiadóhivatalban. 6074—5

HÁZ- ÉS TELEK-ELADÁS.

Megbízható és jártas egyén, kik venni vagy eladni szándékoznak házat- és telket (Ujpest környékén), jutányosan közvetít. Az érdeklődők forduljanak hozzá egész bizalommal. Czim a kiadóhivatalban. 5268—7

A Ságymányoson, valamint Agyalföldön Szent László-uton és Petneházy-utczában, néhány telek jutányos árban eladó. Czim a kiadóhivatalban. 5402—7

Rákos-Palotán a Széchenyi-telep, illetőleg a körvasut közvetlen közelében egy 12000 négyszögöl nagyságu ölenként 3-25, telek jutányos árban eladó. 5256—7

ELADÁS.

Elegáns menyasszonyi ruha olesó áron eladó Czim a kiadóban. 2088—8

Joghalgató keres nagyobb ügyvédi irodába állást. Czim a kiadóban. 6210—3

Jróasztalok, két, darab, az egyik 160, a másik 140 centiméter hosszú, mindenik 7 fókos olesón eladó. Czim a kiadóhivatalban. 6050—8

Kerékpár alig használt, kiténő taragép eladó. Czim a kiadóban. 2017—8

VÉTEL.
Magyar Compass 1873—1883-iki évfolyamaimogvételtre kerestetnek. Ajánlatok az év megjelölésével a kiadóhivatalba. 6046—9

KIADÓ SZOBÁK.

Teljes ellátást kaphat két fiatal ember a jövő tanévre egy tisztességes izr. családnál, közel az Erzsébet-körút és a Barcsay-utczához. Czim a kiadóban. 5914—10

A Kerepesi-uton egy kényelmes 2-ablakos utczai szoba kiadó, teljes ellátással együtt havi 45 forintért. Czim a kiadóhivatalban. 6144—10

Jgen szépen butorozott szoba teljes ellátással kiadó. Czim a kiadóhivatalban megtudható. 6144—10

Első, emeleti utczai szoba, csinos butorizzattal, külön bejárattal kiadó. Czim a kiadóban. 5970—10

SZOBA KERESTETIK.

Sépcsőházba nyíló szobát keres egy fiatal ember a József-körúton az „Országos Hirlap” közelében havi 18—20 forintért. Ajánlatok B. C. jegy alatt a kiadóhivatalba küldendők. 6188—12

A Ferencz-városban egy tiszta utczai szobát keresek intelligens családnál, esetleg teljes ellátással. Ajánlatok az ár megnevezésével „Jó lakó” alatt kéretnek a kiadóba. 6132—12

Előkelő családnál keresek két iskolába járó leánym részére lakást teljes ellátással a Lipót-városban, lehetőleg zongorahangnálattal. Körülményes ajánlatok kéretnek a kiadóhivatalba „Gondos felügyelet” czimen. 6152—12

KIADÓ LAKÁSOK.

Két külön bejáratu szobából és konyha stb. álló lakás az V. kerületben Vadász-utczában azonnal kiadó Ugyanott egy műhelynek, vagy raktárnak alkalmas, az utczára nyíló nagy pincze is kiadó. Czim a kiadóhivatalban. 6164—13

Kiadó lakás a Nagymező-utczában, mely áll 2 utczai, egy udvari szoba, előszoba, stb. Évbér 500 frt. Czim a kiadóban. 6002—13

KIADÓ BOLTHELYISÉGEK.

Jrodának, műhelynek, divatszalonnak, egyleti helyiségnek, vivőteremnek, magániskolának vagy nagy lakásnak alkalmas nagy helyiség 1-ső emeleten azonnal kiadó. Czim a kiadóhivatalban. 3662—17

Nagy bolthelyiség a József-körút legnagyobb forgalmu helyén kiadó. Czim a kiadóhivatalban. 4706—17

Kerékpáriskolának, könnynyomdának, vagy más ipari czélra is igen alkalmas földszinti utczai helyiség, 12 nyílással az utczára, a vigszínház tőszomszédságában, azonnal kiadó. Czim a kiadóban. 5848—17

KÜLÖNFÉLE.

Köhögésnél, rekedtségnél vegyen 30 krért Réthy-féle Pemetőfű-czukorkát. 1537—18

3822. szám

Árverési hirdetmény.

A földmivelségi m. k. miniszter ur ő nagyméltóságának f. évi junius hó 28-án kelt 41375. sz. intézvénye alapján a dorgosi és berzovai erdőgondnokság 1899—1903. évi 10993 kat. h. kiterjedéssel bíró vágásaiban 1899. január hó 1-től, bezárólag 1903. december végéig terjedő időszakon belül azaz öt (5) év alatt kihasználható 11.335 m² haszonfa, 141.115 ürm. hasáb, 41.210 ürm. dorong tűzifa és 39.702 kocsi galy- és rözsefa tővön való eladása iránt 116.849 frt 60 kr. kikiáltási árral, továbbá az ezzel kapcsolatos, a faüzlettől el nem különíthető lalasincai mészkőbánya, mészegetési jog, ehhez tartozó mészkemenczék és épületek 1899. május hó 1-től, 1904. évi április hó 30-ig, azaz öt (5) évi időszakra terjedő hértartam alatti haszonbérbeadása iránt egy (1) évi 4290 frt haszonbérnek mint kikiáltási árnak alkalmazása mellett Lippán a m. kir. főerdőhivatalnál 1898. évi szeptember hó 29-én, délelőtt 10 órakor zárt írásbeli ajánlatok tárgyalásával egybekötött nyilvános szóbeli árverés fog tartatni. Bántapénz

a fenti faértéknek, valamint az évi haszonbér-összegnek tiz (10) százaléka, azaz 12.114 frt — kr.

Az árverési és szerződési feltételek a nagyméltóságú földmivelségi m. kir. minisztérium erdőészeti főosztályánál, alulírott főerdőhivatalnál, valamint a dorgosi és berzovai m. kir. erdőgondnokságnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők, átvehetők s versenyezni kívánóknak alulírott főerdőhivatal által kívánságukhoz képest meg is küldetnek.

Szabálytalanul felszerelt, valamint elkésve, vagy táviratilag benyújtott ajánlatok és utóajánlatok nem fogadtnak el és az ajánlatok választása és elfogadása felett a földmivelségi m. kir. miniszter ur ő nagyméltósága tetszése szerint intézkedik.

Lippán, 1898. szeptember hó 7-én.

M. kir. főerdőhivatal.

(Utánnymot nem díjaztatik.)